49րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1995 Կ. ՊՈԼԻՍ — ՈՒՐԲԱԹ 14 – 27 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1907 — 14 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ԷՎՎԷԼ 1325 - 22 ԶԻԼԳԱՏԷ 1325

Journal Armenien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պօղոս Ալի Համալեդ, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւնները ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه يومى و سياسى غزته در
صاحب امتيازى : اوهانس قرید
داره خانه سى: باب عالى جاده سنده نومرو ٣٨

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	14 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԸ. — ՏԻՊԱՐ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՄԸ. — ՀԱՅ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏԻ ՄԸ ՎԱՂԱՀԱՍ ՎԱԽՃԱՆԸ.

Ա.

Նոր Տարիին անուշապուր թեւերը ո՛րքան մօտ կը թրթռան մեր ականջներուն, չես գիտեր ի՛նչ գողտրիկ բնազդ մը կ'արթննայ սիրտերուն մէջ, որ զգացումի թելերը կը տանի կը հիւսէ Ազգ. Հիւանդանոցի և Գալֆայեան Որբանոցի փոքրիկ անմեղներուն գաղափարին հետ։ Գթութիւնը ամենէն մեծ բարեմասնութիւնն է մարդկային զգայնութեան. Սրտին փիլիսոփայութիւնն է ան, որ կը քննադատէ սիրելով հանդերձ, թերութիւններ կը մատնանշէ համակրելով հանդերձ։ Արդեօք գթութեան խկութի՞ւնն է աս. Չէ՞ մի որ ամենէն աւելի կը սիրենք մեր զաւակները, որոնց սակայն չենք ներեր, երբ խնդիրը յանդիմանութեան և զանոնք ուղղութեան բերելուն վրայ ըլլայ։ Ամենէն աղւոր բաներուն մէջ խակ պակաս մը նշմարելու ձգտում մը ունի մարդկային միտքը։ Սիրոյ, կարեկցութեան բնութիւնն է աս. ներկայացուած աղւոր առարկան ա՛յնքան կը դիւթէ մեզ որ անոր ամէն կողմերը կը նայինք բնազդաբար, թերի մաս մը գտնելու հետաքրքրութեամբ, որպէս զի մեր ա՛յնքան գգուած ենթական առանց վերապահութեան վայելէ մեր ամբողջ աքանչացումը և արժանի ըլլայ իրեն մատուցուած յարգանքին և մինչեւ իսկ պաշտումին։ Այսպէս, պարզ խօսելով, կը վարուինք մեր հաւնած հագուստին, մեր սիրած կերակուրին, մեր գործին նկած ծառային հետ։ Դիտուած է որ մարդ ընդհանրապէս կը սաստէ իր ամենէն շատ սիրած զաւակը։ Անտարբերութիւնը ամենէն վնասակար մոլութիւնն է, որ կ'առաջնորդէ լճացումի ո՛չ միայն գրական և գեղարուեստական գործերու, այլ բարոյական և իմացական ամէն արտայայտութեանց մէջ։ Անտարբերը անպիտան արարած մըն է, ան իր անձնական շահը միայն կը պրպտէ ամենէն ազնիւ գաղափարներուն մէջ, ան պատրաստ է յարձակիլ անոր վրայ, որ կը քննադատէ գթութեան գործ մը, չկրնալով ըմբռնել ոգին, որ կը թրթռայ այդ քննադատութեանց տակ։ Հանրային մարդասիրական Հաստատութիւնները ամենէն աւելի հոգածութեան առարկայ ըլլալով հանդերձ, ամենէն աւելի ենթակայ են քննադատութիւններու. համայնքի մը ամենէն զգայուն թելերն են անոնք, որոնք պարզ շարժումէ մը իսկ կը թրթռան։ Քննադատողը չարամիտ չէ, սէրը ունի իրեն առաջնորդ, և գթութիւնը, նշանաբան։ Այսպէս պէտք է մեկնել ամէն քննադատութիւն որ կ'ըլլայ Հիւանդանոցներու և Որբանոցներու շուրջը, որոնք հանրային հանգամանք ունին։

Մանուկներու նուիրական օրը չէ՞ կաղանդը. Ծնողքներուն հոգածութիւնը նոյն օրուան համար գրեթէ ամբողջովին չէ՞ կեդրոնանար իրենց պզտիկներուն վրայ։ Այդ օրը չէ՞ որ մանուկները կը հրճուին իրենց հոգիին խորերէն, և ծնողք կը շնորհաւորեն երկինքը իր այս հրաշալի պարգեւներուն համար։ Եւ ճիշդ այդ օրուան յիշատակը այժմէն մեր պզտիկներուն և անոնց շնորհիւ ու միջոցաւ իրենց բարի հայրերուն և մայրերուն գութը կը փոխադրէ բախտէն անժառանգ եղբայրակիցներուն վրայ, որոնք հանրային յարկերու մէջ ամփոփուած իրենց աւելի երջանիկ եղբայրներուն և քոյրերուն հաճոյքը կը զգան, անոնց ուրախութիւնը կը խնդան, անոնց կայտառութիւնը կը հագնին։ Անոնք պահ մը երջանիկ կը զգան զիրենք, որովհետեւ եթէ մարմնաւոր ծնողներու աղապատանքէն զրկուած են իրենց կեանքի այս անուշի՜կ գարնան մէջ, հոգեւորապէս կը սիրուին, կը յիշուին, և ո՞վ չի գիտեր թէ հոգիին թելադրութիւնները աւելի ազնուացուցիչ, աւելի երկնավայել հանգամանք մը ունին։

Մեր ամէնուս ականջին մէջ կը խօսի տակաւին Գալֆայեան Որբանոցի վերջին տարեդարձին առթիւ պաշտօնական խնամակալութեան կողմէ Թէլեան Բարթող էֆ.ի արտասանած Տեղեկագիրը, զոր պարտաւոր ենք տիպար Տեղեկագիր կոչել իր բոլոր մանրամասնութիւններուն մէջ։ Զուարթ ոճ մը, կատարուած գործին վեհութեամբ առլցուած պարտաճանաչութեան խորունկ զգացում մը կը բուրէր այդ Տեղեկագրին մէջ, լաւագոյն գրչով կերտուած բացատրութիւններ, առինքնող հմայք մը բարբառելու աստուածատուր ձիրքին։ Գալֆայեան Որբանոցի վարիչ ազնիւ խնամակալուհի Տիկինները լալկան շեշտ մը չեն դներ իրենց հոգածութեան վստահուած Հաստատութեան համարատուութիւնը ընելու ատեն։ Ճակատաբաց կ'ըսեն թէ աղջիկները լաւ կը հագուին, լաւ կ'ուտեն, լաւ կը խնամուին ամէն կերպով շնորհիւ բարեգութ հանրութեան։ Տեղեկագիրը լուրջ յօժարութեամբ վիճակ մը կը պարզէ միայն, վիճակ մը՝ որ արդիւնքն է այդ Հաստատութեան գեղեցիկ մատակարարութեան, վիճակ մը՝ որ մեր հանրային Հաստատութեանց տիպարը կը հանդիսացնէ զայն։ Եւ տիպար հաստատութեան մը տիպար Տեղեկագիր մը կը վայլէր, զոր մասնագիտաբար վայլեցուց Ազգ. Պատրիարքարանի Դիւանապետը, դիւանական պերճութեամբ և ճշգրիտ կոչերէ ու բծախնդրութիւններէ զերծ այդ Տեղեկագրին մէջ։ Լաւագոյնը ա՛յս է տեղեկագիրներուն համար առ հասարակ։

Աղջիկներուն ուսումնական վիճակը պարզելէ վերջ, Տեղեկագիրը կը նկարագրէր մեզի ընտանեկան այն ճշմարիտ մթնոլորտը, որուն մէջ կը սնանին կը զարգանան աշխոյժ, կայտառ ու ինքնաճանաչ աղջիկներ. ա՛յնքան վայելուչ է անոնց կենցաղը որ այցելուները չեն վարանիր անուանելու զանոնք իրենց զաւակները, իրենց քոյրերը։ Մարմնական սնունդէն զատ ջամբուած իմացական սնունդը, և հոգեկան ա՛յն դաստիարակութիւնը, որ ընտիր տարրերէ բաղկացեալ Մարմին մը կողմէ կը մատակարարուի իրենց, ճշմարտապէս ամենէն փափուկ հոգածութեան արժանի կ'ընեն Սրբուհի Մայրապետին հիմնած այդ յարկը։ Բայց ծնունդին յարակից խանձարուրքէն ո՛րքան տարբեր պճնազարդուած, բարելաւուած է հիմա. երկունքի և անկումի անխուսափելի շրջաններէն վերջ ո՛րքան ծաղկեր ուռճացեր է հիմա, կարմիր այտերով բողբոջներուն մօտ վարդերանգ և շուշանափայլ հարսնցու օրիորդիկներ, որոնք ո՛րքան կը հասկընան գեղարուեստէն ազնուազարմ օրիորդի մը նման, նո՛յնքան կը հասկընան խոհանոցէն ու սա՛ անտեսուած պարկեշտութենէն՝ քաղքենի բարի ընտանիքի մը պարկեշտասուն թեւուն տակ մեծցած հօրամօրն զաւկի մը նման։ Խնամակալուհի Տիկինները ո՛չ մէկ դիւրութենէ չեն զրկեր իրենց որբուհիները, և մինչեւ իսկ որոշեր են իւրաքանչիւրին յատուկ հասնող դրամագլուխ մը պատրաստել՝ օժտելու համար զանոնք երբ հիմենական ջահերուն քաղցրիկ նշոյլները պլպլան։ Այդ յարկին հանդէպ սնուցուած հանրային համակրութեան բարձրաբարբառ ապացոյցն է աս, և ոչ նուազ բարձրագոչ փաստը թէ ի՛նչ տեսակ փափկանկատ միտքերու յանձնուած է Ցարկին Հոգաբարձութիւնը։ Կ. Պոլսոյ բարձրագոյն դասակարգի Հայ ընտանիքներու տանտիկին ներկայացուցիչներէն ոմանց վարած այս Հաստատութիւնը ո՛չ միայն պատիւ մըն է իրենց սեռին, այլ գեղեցիկ նմոյշ մը գործնական վարդապետութեան, որով պէտք է հասկցուի առաւելապէս Ֆէմինիզմը մեր մէջ։ Իւրաքանչիւր հասարակութիւն իր ապրելու, վարուելու, խնամելու և խնամուելու առանձնայատուկ եղանակը ունի իր պէտքերուն համեմատ։ Նպատակայարմար դաստիարակութիւնը ա՛յն է որ այդ պէտքերուն գեղեցիկ խառնուրդը երեւան գայ, հիւանդութեան բուժումին ատող յարմար դեղագրի մը նման, և դժբախտութի՛ւն ըսենք թէ բարեբախտութիւն, այսօր այդպիսի դաստիարակութեան մը նմոյշը կը գտնուի Աղջկունք Գալֆայեան Որբանոցին մէջ, ուր աղջիկներուն կ'աւանդուի օգտակարապէս իրենց տոհմային լեզուին և կրօնական գրականութեան ուսումը, լեզուին դասախօսութեամբ և գործնական ինքնայատուկ մէթոտով մը, որ ճշմարտապէս պատիւ կը բերէ զայն վարողներուն հանրական մտքին ու առողջ դատողութեան։ Հայ իմացական իգականութեան միտքերը պիտի ուզէինք որ ա՛յդ ոգիով սնուցուէին նախապէս։

Հանրութիւնը սիրով կ'ողջունէ իր կարեկցութեան, իր լումաներուն գնով ա՛յսքան լաւ պարենաւորուած և հանդերձուած հաստատութիւնները, և երբ հիմա Դեկտեմբերի օրերը Նոր Տարին կ'աւետեն, ինչպէս ծիծեռնակները գարնան դարձը, ամէնուն սրտին մէջ կը փթթի նոր գութի զգացում մը դէպ ի Գալֆայեան Որբանոց և դէպ ի Ս. Ցակոբայ Որբանոցը։ Գութը պզտիկներուն մէջ ո՛չ մէկ ժամանակ այնքան սուրբ է որքան ա՛յն օրերուն, երբ կաղանդը եղբայրակցութեան զգացումը կը զօրացնէ իրենց մէջ։ Այս ջերմ զգացումը իրաւցնէ մեծութեան դրոշմ մը կուտայ անոնց փոքրիկ ու վառ հոգիներուն, որոնք իրենց հայրիկներուն գրպանէն կը փութան մաս մըն ալ յատկացնել հասակակից անմեղներուն, ըմբոշխնելով անոնց հրճուանքը, և փոխարինութիւնը գտնելով կեանքի իրենց բաժինին երջանկութեան մէջ։ Իրենց ոգին աւելի արթուն կը մնայ այս կերպով, կեանքի գիտակցութիւնը կանուխէն կ'արթննայ իրենց մէջ, և ինքնաճանաչութիւնը աւելի շուտ կը զօրանայ։ Պզտիկներուն սիրտերուն մէջ այսքան կանուխէն առողջ համակրութիւնը շնորհաւորելի է իրաւամբ։ Ծաղիկը կը խոստանայ պտղաբեր ըլլալ։ Անոր հոտը այսօր կը վայելենք, պտուղն ալ ճաշակելու համար։ Պտուղը իրենց դաստիարակութիւնը պիտի ըլլայ, բարեկիրթ, ուսեալ պատանիներու կրթութիւնը, որ սիրելի կ'ընծայէ առաքինութիւնը, մանկական հրապոյրով պսակուած առաքինութիւն մը, միամիտ ու բարի հոգիներու ա՛յն առաքինութիւնը, որ կը ծլի կը ծաղկի սիրոյ ու գգուանքի աւազանին մօտ։ Ցարգե՛նք փոքրիկներուն մէջ այդ ընձիւղը, մշակենք զայն փափկօրէն, և այդ պտուղատին ընտելացնենք մաքուր սիրտերը՝ որպէս զի կանուխէն ապահով ըլլան նախանձի և հակակրութեան փուշերուն դէմ։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՃԱՊՈՆ ԵՒ ՄԵԾՆ ԲՐԻՏԱՆԻԱ

ՆՇԱՆԱՒՈՐ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ԿՈՄՍ ՕՔՈՒՄԱՅԻ ՅՈՐԴՈՐԸ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԳԱՆՁԵՐԸ

Ճաբոնցի ծանօթ պետական մարդ կոմս Օ՛քումա՝ Քօպէի Առեւտրական Սենեակին առջեւ հետեւեալ նշանաւոր բանախօսութիւնը ըրաւ.

Հնդկաստան և Հարաւային Ծովը ճաբոնական վաճառքներուն համար շատ լաւ շահաստաններ պիտի ըլլան։ Սակայն ասով գոհ պիտի չըլլանք. երբեմն երբեմն Եւրոպա ալ պիտի երթանք։ Օտար շոգենաւեր գործածելու պէտք չունինք։ Ճաբոնական շոգենաւերով կրնանք ամէն կողմ երթալ. Ո՛ և է տեղ՝ ուր կը ծածանի ճաբոնական դրօշը՝ կրնայ իբրեւ Ճաբոն նկատուիլ։ Այս իմաստով, ճաբոնական տիրապետութեան սահմանը կը տարածուի Խաղաղական, Չինական ջուրերը, Հնդկաց ովկիանոսը, և Քօրէա։ Կրնանք ամէն տեղ երթալ դիւրութեամբ և հաճոյքով ճաբոնական նաւատորմին պաշտպանութեան տակ։

«Հնդկաստանի երեք հարիւր միլիոն բնակիչները Եւրոպացիներէն նեղուած ճաբոնական պաշտպանութեան կ'սպասեն։ Անոնք սկսած են եւրոպական վաճառքներուն դէմ պօյքօթ ընել ու չգնել։ Հետեւաբար, եթէ Ճաբոնցիք թողուն որ այս առիթը ձեռքէ փախչի և Հնդկաստան չերթան, Հնդիկները յուսախաբ պիտի ըլլան։ Եթէ մէկը ձիրք չառնէ Երկինքէն, Երկինք անոր դժբախտութիւն կը ղրկէ։ Հին ժամանակներէն սկսեալ Հնդկաստան գանձերու երկիր մըն է. Մեծն Աղեքսանդր հարիւր ուղտ բեռնաւորելու բաւող գանձ կրցաւ գտնել հոն։ Ատտիլա եւս հարստութիւններ դիզեց Հնդկաստանէն։ Ինչո՞ւ Ճաբոնցիք չտարածեն իրենց ձեռքերը դէպ ի այդ երկիրը, հիմակ որ անիկա աչքը Ճաբոնցիներուն տնկած է։ Ճաբոնցիք պէտք է Հնդկաստան երթան, Հարաւային Ովկիանոս և աշխարհի ուրիշ մասերուն մէջ»։

Կոմսին այս դիտողութեանց արտասովոր բնութեան համար, մանաւանդ անոր հականգլիական հանգամանքին համար, Րիւթէրի գործակալութեան մէկ անդամը հարցումներ ուղղեց ճաբոնական իրազեկ ակումբներուն, և հետեւեալ պատասխանը ընդունեց ճաբոնցի պաշտօնատարէ մը. —

«Այդ բանախօսութեան մասին ոեւէ տեղեկութիւն չունիմ, և Լոնտոն հասնող ճաբոնական թերթերուն մէջ ալ այդ տեսակ բան մը չգտայ։ Սակայն տարակոյս չկայ թէ կոմս Օքումա խօսած է Քօպէի Առեւտրական Սենեակին առջեւ, և ակնարկութիւններ ըրած է Հնդկաստանի։ Քանի որ բնագիրը չկայ, չեմ կրնար ըսել թէ այդ բանախօսութեան անգլիերէն թարգմանութիւնը ո՛րքան ճիշդ է, բայց նկատի առնելով սա՛ իրողութիւնը թէ կոմս Օքումա նպաստաւոր է անգլօ-ճաբոնական դաշնակցութեան, հաստատապէս համոզուած եմ թէ իր դիտողութիւնները կը վերաբերին միմիայն մեր երկրին Հնդկաստանի հետ առեւտրական յարաբերութեանց, և երբեք քաղաքական ոեւէ հանգամանք չունին, և բացարձակապէս անըմբռնելի է որ կարենայ հակաբրիտանական սաստիկ ոգի մը ցոյց տալ իր բանախօսութեան մէջ։ Կ'ենթադրեմ թէ կոմսին գաղափարը եղած է իր ծաղկալից ու յուզիչ բանախօսութեամբ մեր վաճառականներուն առջեւ պարզել մեր վաճառականութիւնը տարածելու կարեւորութիւնը ո՛չ միայն դէպ ի Հնդկաստան, այլ նաեւ աշխարհի բոլոր հնարաւոր մասերուն մէջ։

«Կրնամ յիշատակել նաեւ թէ կոմս Օքումա, թէեւ ճաբոնի յարգելի և կորովի մէկ պետական մարդն է, դեռ քիչ առաջ դիրք մը ունէր կառավարութեան մէջ, և, ասկէց զատ, հրաժարած ըլլալով իր կուսակցութեան նախագահութենէն, իր յայտարարութիւնները պաշտօնական նշանակութիւն չեն կրնար ունենալ և իմ հայրենակիցներուս կողմէ մասնաւոր կարեւորութեան մը չեն արժանանար անոնք։»

Թղթակիցը յայտարարելով թէ ի՛նչ է պատճառը որ վերջերս կարգ մը հակաճաբոնական յայտարարութիւններ եղան, զոր օրինակ, Հարաւային Մանչուրիոյ երկաթուղիներուն ճաբոնցի պաշտօնատարներուն անքաղաքավար վարմունքին առթիւ, ճաբոնցի կարեւոր անձնաւորութիւնը հետեւեալը պատասխանեց. —

«Այո՛, իմացած եմ, և այսպիսի հակաճաբոնական յայտարարութիւններ բոլորովին անդէպ են։ Չեն համաձայնիր իրողութեանց և հակառակ են մեր երկու երկիրներուն սրտագին և մտերմական յարաբերութեանց։ Պոմպայի և Ճաբոնի միջեւ շոգենաւ բանեցնող անգլօ-հնդկական ընկերութեան պաշտօնեաները յայտարարեր են թէ Պոմպայի և Ծ. Արեւելքի միջեւ բամպակի առեւտուրը փճանալու վրայ է ո՛չ թէ ճաբոնական շոգենաւերուն սովորական

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ)(43)(

ՎԻՐՔԻՆ ՁՈՒԵՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԲ.

ՍՐՏԱՃՄԼԻԿ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

Ձիերը սրարշաւ կը տրոփէին. Կաստոն շարունակ գլուխը դուրս կը հանէր պատուհանէն ու անձկութեամբ կը դիտէր առջեւէն սուրացող կառքը, ուր տեսած էր Նշանածը, Պէռթը, քաղաքական հագուստով ծպտուած ոստիկանի մը ընկերակցութեամբ։

—Անկարելի բան է, ըսաւ Կաստոն անձկութեամբ, Պէռթ բանտարկուի՜. չկրնար ըլլալ, անպատճառ սխալած ըլլալու եմ. Պէռթ բնակարանը կը վերադառնայ, որուն պիտի հասնիմ հիմա ու պիտի տեսակցիմ հետը։

Առջեւի կառքը դէպ ի Բօնօշանգ կը յառաջանար, և Կաստոն հարիւրաւոր յոռի մտածումներու կենթարկուէր, վերջապէս Մաժէնթաի մօտերը հոյակապ շէնքի մը առջեւ կեցաւ կառքը, Կաստոնի սիրտը սկսաւ տրոփել։

—Ինչո՞ւ համար հոս կեցաւ արդեօք կառքը, ըսաւ, ինչո՞ւ իր բնակարանը չգնաց Պէռթ։

Նախ կառապանին քով նստող ծպտուած ոստիկանը իջաւ կառքէն ու ետքն ալ Պէռթի ընկերացող պաշտօնեան դուրս ելլելով օրիորդն ալ վար իջեցուց։ Կաստոն տեսաւ որ խեղճ նշանածը արցունքները ծածկելու համար թաշկինակը երեսին բռնած էր. երիտասարդին հրահանգին վրայ իր կառքն ալ կեցաւ. Կաստոն թէեւ ուզեց անմիջապէս վար ցատկել ու նշանածին քով վազելով ամէն բան հասկնալ անկէ, սակայն նկատելով որ ասանկ անզգուշութիւն մը գուցէ վնասակար ըլլար իրենց երկուքին ալ, գամուած մնաց կեցած տեղը։ Հսկայ շէնքը որուն առջեւ կեցած էր կառքը, մեծ դրան քով փոքրիկ դռնակ մըն ալ ունէր ուրկէ ներս մտան Պէռթ ու անոր ընկերացող պաշտօնեան և դուռը ծխնիներուն վրայ գոցուեցաւ երիտասարդին աչքէն հեռացնելով նշանածը։ Յուսահատութիւնն ու յուզումը ծայր աստիճանին հասած էին Կաստոնի, ո՞ւր գացած էր Պէռթ կամ ո՞ւր տարած էին զայն. խեղճ տղան աչքերը հաստատութեան մեծ դրան ճակատը սեւեռեց, ուր խոշոր գրերով ՍԷՆ ԼԱԶԱՐ վերտառութիւնը կարդալով ամէն բան հասկցաւ. լաւ գիտէր որ Սէն Լազարը բանտ մըն էր, տաք ջուր մը իջաւ վայրկենաբար գլուխէն վար ու մահատիպ դալուկով մը։

—Ամէն բան լմնցաւ, հեծեց. Սէն Լազա՛ր, ուրեմն բանտարկեցին զայն. ըսել է դատապարտեցին նշանածս, զոր ես անխելքութեամբս և ուղղամտութեամբս մատնեցի։

Կաստոն չէր ապրեր գրեթէ, բոլորովին կորսնցուցած էր ինքզինք, որ հազիւ կրցաւ հրաման ընել կառապանին որ հօրեղբօրը տունը տանի զինքը։ Երիտասարդը երբ հարցաքննիչին բնակարանը հասաւ, տեսաւ որ ուրիշ կառք մըն ալ կեցած էր դրան առջեւ, ուրկէ նուրբ ձեռնոցով կին մը իր այցաքարտը կերկնցնէր ծառային. ուրիշ ատեն գուցէ բնաւ կարեւորութիւն չտար ասանկ սովորական արարողութեան մը, հիմայ սակայն երբ ամէն անակնկալէ օգնութիւն կ'սպասէր, ուշադիր կերպով զննեց այցելուին կառքը և անմիջապէս վար ցատքելով խլեց այցաքարտը ծառային ձեռքէն, որուն վրայ Տիկ. ՇԱՄՊՐԻ անունը կարդաց։ Տիկին Շամպրի ալ ներս մտած էր որ Կաստոնը տեսնելով բարեւեց, երիտասարդը խօսք խօսելու վիճակին մէջ չէր և հազիւ կակազելով բան մը ըսել պատրաստուած պահուն Տիկ. Շամպրի զայն կանխելով.

—Ո՞րչափ գոհ մնացի ձեզ հոս գտնելով, ըսաւ, ձեր հօրեղբայրը տեսնելու համար եկած էի, զոր չգտայ դժբախտաբար, ըսին թէ դեռ չէ վերադարձած Արդարութեան պաշտօնատունէն, արդեօք երբ կուգա՞յ։

—Կարծեմ թէ կուգայ, տի՛կին. ես ալ զայն տեսնելու համար եկած էի։

—Պէռթի նկատմամբ տեղեկութիւններ պիտի ստանայիք, այնպէս չէ՞։

—Ըսել է գիտէք դժբախտութիւնը։

—Այո՛, գիտեմ ամէն բան ու բան մըն ալ չեմ գիտեր, որովհետեւ բնաւ խելքիս մօտ եկած չունին ըսուածները. ծառաներէս լսած էի թէ կին մը երէկ գիշեր սպաննուած գտնուեր է Օբէրայի պարահանդէսին մէջ. այս ոճիրին առթիւ տրուած մանրամասնութիւնները ճշմարտապէս մարմինս փշաքաղեցին, երեք օրէ ի վեր անհանգիստ էի ու տունէս դուրս չէի ելած, օդ առնելու համար որոշեցի մինչեւ Պուլօնեը պտոյտ մը կատարել կառքով. ճամբան ուզեցի Օր. Պէռթի բնակարանը հանդիպիլ ու զայն ալ հետս առնել. ծառան ղրկեցի որ սա պատասխանով եկաւ թէ, ոստիկանական պաշտօնեայ մը ժամ մը առաջ իր հետ տարած էր Օր. Պէռթը. այս խօսքէն բան մը չհասկցայ, ուստի կառքէն վար իջայ ու անձամբ դռնապանին գացի, ուրկէ իմացայ թէ Օբէրայի ոճիրին առթիւ Պէռթը ձերբակալել տուեր է հարցաքննիչ պարոն Ռօժէ Տարսի. այս դարձուածները զարմանք պատճառեցին ինծի, սուտ թուեցան, բայց դռնապանը ի՛նչ պատճառ ունէր ստելու, Պէռթը քրոջս պէս կը սիրեմ ես. ուստի առանց վայրկեան մը կորսնցնելու հոս փութացի, թէեւ պարոն Տարսին չգտայ, սակայն ձեզմէ կրնամ բացատրութիւն մը ստանալ. վստահ եմ որ Պէռթի վերաբերող գործի մը մասին դուք ինծմէ առաջ կրնաք տեղեկութիւն ձեռք անցընել. կ'աղաչեմ, ըսէ՛ք ճի՞շդ են այս լուրերս, չինծու սուտեր չե՞ն այս ըսուածները. անշուշտ չդատապարտեցին օրիորդ Պէռթը, այնպէս չէ՞։

—Ձեր ենթադրածին բոլորովին հակառակը տեղի ունեցաւ, տիկի՛ն, կասկածեցան Պէռթի վրայ, երկու ժամ հարցաքննեցին ու ետքն ալ բանտարկեցին, հիմա բանտը կը գտնուի Պէռթ։

—Բա՛նտ, գոչեց տիկ. Շամպրի շանթահարուած, կարելի՞ բան է միթէ, այն անմեղ ու սուրբ աղջիկը, ես կ'երդնում որ այն վեհանձն, պարկեշտ ու առաքինի աղջիկը անմեղ է, Պէռթի սիրտը կրող մէկը չկրնար ոճրագործ ըլլալ, ան աղջիկը բարիք գործելու համար միայն ստեղծուած է, ձեր հօրեղբայրը չարաչար գործածեր է պաշտօնը, խղճին դէմ մեղանչեր է և քաջայոյս եմ որ շուտով պիտի դարմանէ իր այս սխալը։

—Ախ, տիկի՛ն, այդ կէտը իմ ալ հասկացողութենէս վեր է. կ'երդնում որ և ոչ մէկուն խօսքին հաւատացի, ես իմ անձիս պէս գիտեմ Օր. Պէռթի անմեղութիւնը։

—Վստահ եղէք որ, յարեց տիկին Շամպրի, այս գործին մէջ ես ալ պիտի օգնեմ ձեզ. եթէ հարկը պահանջէ, երդում պիտի ընեմ թէ Պէռթ պատուաւոր, ուշիմ, վեհանձն ու ճշմարտապէս բարի աղջիկ մըն է. ամէնուն պիտի բացատրեմ անոր ապրելակերպը, կենցաղագիտութիւնը, զգուշաւորութիւնն ու թանկագին բարեմասնութիւնները։

Տիկին Շամպրի յորդ արցունքներով կը հեկեկար այս խօսքերը արտասանած պահուն. խեղճ Կաստոն տիկ. Շամպրիի այս վեհանձնութենէն անչափ զգածուեցաւ որ իր գոհունակութիւնը արտայայտելու համար երկու երեք անգամ ձեռքը համբուրեց տիկինին։

—Հրեշտակ մըն էք դուք, տիկի՛ն, ըսաւ, թշուառ աղջկան մը հանդէպ այսչափ անձնուիրութիւն ցոյց տալը վեր է մարդկային կարողութենէ. Պէռթ հաճոյքով պիտի դիմադրէ ամէն վիշտի, եթէ գիտնար որ ձեզի պէս պաշտելի պաշտպան մը ունի, ա՜խ տիկի՛ն, շուարած եմ, շանթահար եղած եմ անցած դարձածները տեսնելով, չեմ գիտեր ինչպէս շնորհակալ ըլլամ ձեզ, ինչպէս յայտնեմ երախտագիտութիւնս. ձեր այս շնորհը անվարձ պիտի չմնայ անշուշտ. Աստուած հազարապատիկ պիտի փոխարինէ անմեղի մը հանդէպ ձեր ցոյց տուած այս պաշտպանութիւնը։

(Շարունակելի)

մրցումէն, այլ ուղղակի ճարոնական պաշտպանութեան տակ գտնուած շոգենաւային ընկերութեանց վարմունքէն, որ բոլորովին տգեղ է։ Իրաւ է թէ ճարոնական օրէնքով կառավարութիւնը վարկ կը սահմանէ ճարոնցի նաւատէրերուն օտար շոգենաւային ընկերութեանց հետ իրենց գործողութեանց միջոցին։ Բայց ակնարկուած ճարոնական ընկերութիւնը հիմա ինք իր գլխուն կը գործէ և գործնականին մէջ կառավարական նպաստ չընդունիր։

«Բայց այս վարմունքէն տարբեր չէ ուրիշ երկիրներու մէջ գործադրուած վարմունքը, և եթէ Մեծն Բրիտանիա վարկի դրութիւնը իր երկրին մէջ ընդունուած չէ մեծ չափով մը, ասիկա իր գիտնալիք բանն է, որուն համար անշուշտ իր բանաւոր պատճառները ունի։ Ոչ ոք կրնայ օտար ընկերութեան մը դէմ առարկել իր ձեռներէցութեան համար, ոչ ալ կրնայ պարսաւել օտար Տէրութիւն մը՝ իր սեփական նաւարկութիւնը քաջալերելուն համար։ Ասկէց զատ շոգենաւային ընկերութեանց մէջ մրցումը յաճախ անխուսափելի է։»

Օքումա կոմսին բանախօսութեան և Ճարոնցի պաշտօնատարին այս յայտարարութիւններուն վրայ զանազան մեկնութիւններ կուտան անգլիական թերթերը, թէև չեն չափազանցեր խնդրոյն կարեւորութիւնը։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆ ՎԻՃԱԿԸ. — Խաղաղական գացող ամերիկեան նաւատորմին ծովակալութեան մարտանաւէն՝ Քօնեքթիքըթէն թղթակից մը անթել հեռագրով կը ծանուցանէ թէ ծովակալ Իվընս արտօնեց զինքը հրատարակել թէ ինքը անձամբ կը կարծէ որ Ծովային նախարարութեան ներկայ դրութիւնը ա՛ն է որ նաւատորմիղը Սուէզի ջրանցքէն պիտի վերադառնայ Ամերիկա յառաջիկայ ամրան կամ աշնան։

Ամերիկեան թերթերը մէջ կը բերեն Ծովակալ Իվընսի մէկ յայտարարութիւնը, ա՛ն մտօք թէ ամերիկեան ամենանոր զրահաւորները վերջին աստիճան թերի են։ Կը յայտարարէ թէ յանցանքը Ուաշինկթընի ծովային նախարարութեան վրայ կը ծանրանայ, որ, կ՚ըսէ, չափազանց ընկղմած է դիւանական գործերու մէջ, փոխանակ նաւատորմին մասնագիտութիւններովը զբաղելու։

Ծովակալ Իվընս գլխաւոր դեր մը կատարած է Միացեալ Նահանգաց մէջ նաւային մարզանքի ներկայ դրութեան կազմակերպութեան մէջ, և հեղինակութիւն մը նկատուած է նաւային խնդիրներու մասին։

Ուաշինկթընի և Նիւ Եորքի մէջ վերջնականապէս ծանուցուեցաւ թէ նաւատորմիղը, որ այս միջոցիս հարաւ կ՚ընթանայ ծովակալ Իվընսի հրամաններուն տակ, Փիլիպպեան կղզիները պիտի երթայ, ուր չորս զրահաւոր և երեք յածանաւ պիտի անջատուին Միացեալ մարտանաւերէն, և միայն ծառայութեան համար նաւախումբ մը պիտի կազմեն Ծ. Ասիական ջուրերուն մէջ։

Ամերիկեան զրահաւորներուն արդի վիճակին թերութեան վրայ ծովակալ Իվընսի յայտարարութիւնները մեծ յուզում պատճառած են Միացեալ Նահանգաց մէջ, և թերթերը այս մասին երկար տեսակցութիւններ կը հրատարակեն նաւային առաջնակարգ անձերու հետ։

Ծովակալ Մէլվիլ ըսեր է թէ ծովակալ Իվընս բոլորովին իրաւունք ունի իր ըսածներուն մէջ, և պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ Ամերիկայի ծովային նախարարութեան թերի կազմակերպութեան վրայ։

Ծովակալ Տիւ եւս կը խոստովանի թէ ծովակալ Իվընսի քննադատութիւններուն մէջ ճշմարտութիւն կայ, բայց կը հաստատէ թէ նաւատորմին մէջ դիտուած թերութիւնները կարելի է դարմանել մասնագէտներու կողմէ։

ԶՕՐԱՎԱՐ ՔՈՒՐՈՓԱԹՔԻՆ. — Կ՚ըսուի թէ ի մօտոյ Թաշքէնտի ընդհանուր հրամանատար և կուսակալ պիտի անուանուի զօրավար Քուրոփաթքին, որուն ընտրութիւնը արդէն որոշուեր է քանի մը շաբաթ առաջ, բայց վաւերացումը դեռ կը մնար, սպասելով Բորթ Արթուրի անձնատուութեան առթիւ դատավարութեան ելքին, քանի որ գլխաւոր վկան է զօրավար Քուրոփաթքին։ Որովհետև այս նշանաւոր դատին ընթացքին մէջ զօրավարին համբաւը աղարտուած ըլլալու մասին բան մը չէ եղած, կը կարծուի թէ Քուրոփաթքին պիտի վերադառնայ իր նախկին զինուորական հրամատարութեան, Թաշքէնտ։

ՍՊԱՆԻՈՅ ՆՈՐ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՂԸ. — Սպանիոյ Խորհրդարանը կարեւոր վարկ մը քուէարկեց նաւատորմին համար։ Ութ միլիոն անգլ. ոսկի պիտի ծախսուի նոր մարտանաւերու շինութեան համար։ Սպանիա կարելի եղածին չափ կ՚ուզէ իր երկու դաշնակիցներուն՝ Անգլիոյ և Ֆրանսայի ծովային զօրութեան արժանի ընել իր նաւային ոյժը։

ԿԻՆԵՐԷ ԿԱԶՄՈՒԱԾ ԵՐԴՈՒԵԱԼՆԵՐՈՒ ԱՏԵԱՆ ՄԸ. — Ամերիկայէն յոյժ հետաքրքրական լուր մը կուգայ։ Հետաքրքրական, քանի որ Եանքիներու երկրէն կուգայ։ Տէօվըրի մէջ դերձակ մը դատ բացաւ կնոջ մը դէմ, որ կը մերժէր վճարել իր զգեստին գինը, առարկելով թէ լաւ շինուած չէ։ Երդուեալները այս դէպքին առթիւ կազմուեցան միմիայն կիներէ, և միաձայնութեամբ որոշում տուին ի նպաստ դերձակին, վճիռ տալ եղած տարազը մանրամասն քննելէ վերջ։

ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐ ՄԸ ԿՈՂՈՊՏՈՒԱԾ ԵՒ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ. — Հռոմի և Անքոնայի միջև բանող ճեպընթաց կառախումբի մը առաջին կարգի մէկ վակոնին մէջ լաւ հագուած մարդ մը մեռած գտնուեցաւ, դաշոյնը դեռ ձախ աչքին մէջ մխուած։ Կ՚երեւի թէ մահը վայրկենական եղեր է, որովհետև զէնքը ծակած էր դժբախտ ուղեւորին ուղեղը։ Ցետոյ հասկցուեցաւ թէ սպաննուած մարդը միլիոնատէր ճարտարագէտ մըն էր, Արլէտի անուն։ Վրան ունէր 14,000 սթերլին, բայց դիակը գտնուած ատեն այդ գումարը անհետ եղած էր։ Ուրեմն յայտնի է թէ ոճիրին շարժառիթը գողութիւն էր։

ՄԱՃԱՌ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՄԵՆԱՄԱՐՏԸ. — Մաճառ վարչապետ Տր. Վէքէրլէ և իր դահլիճին նախորդ անդամներէն Մ. Բոլօնեիի միջև մենամարտ մը տեղի ունեցաւ, Երեսփ. ժողովին մէջ այս վերջինին անպատշաճ մէկ ակնարկութեան համար։ Երկու կռուողները, որոնք յիսունը անցուցած են, մենամարտի զգեստներ հագած կեցան դէմ առ դէմ։ Երկու ընդհարումներու ատեն ալ Բոլօնեի յաղթահարուեցաւ իր հակառակորդէն, որ հուժկու մարդ մըն է, և որ յայտնի ճիգ մը կ՚ընէր ծանր վէրք չտալու համար Բոլօնեիի։ Երրորդ ընդհարումին Վէքէրլէ ա՛լ աւելի ազնիւ գտնուեցաւ, որովհետև ի վիճակի էր ծանրապէս վիրաւորելու զայն և չըրաւ։ Ասոր վրայ Բոլօնեի թուրը իր վկաներուն տալով, յուզեալ ձայնով մը ներում խնդրեց վարչապետէն, զինքը նախատած ըլլալուն համար։ Տր. Վէքէրլէ անոր ձեռքը թօթուեց և ցաւ յայտնեց ամբողջ այս դէպքին վրայ։ Հաշտութիւնը կատարեալ եղաւ։ Տր. Վէքէրլէ ամէն կողմէ շնորհաւորական հեռագիրներ ստացաւ, և ծափահարուեցաւ նոյն օրուան Երեսփ. ժողովին նիստին մէջ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՇԽՈՒՄԸ. — Ամէնուն յայտնի է թէ ֆրանսական ազգին հարստութիւնը փոքրամասնութեան մը ձեռքը չէ։ Բրուսիոյ պատերազմական տուգանքը վճարող «բուրդէ գուլպա»ն տակաւին գոյութիւն ունի. բայց թերեւս զարմանք պատճառէ սա՛ խօսքը թէ յիսուն տարեկան չորս Ֆրանսացիներէն երեքը անպատճառ կարեւոր գումարի մը տէր են։ Այս կերպով Ֆրանսայի մէջ համեմատաբար հազուագիւտ են աղքատութեան դէպքերը, բացարձակ չքաւորութեան դէպքերը ա՛լ աւելի քիչ են, ինչպէս կ՚ապացուցուի ժառանգութեանց տուրքերու նոր հրատարակուած վիճակագրութիւններէն։ 1905ին 25 տարեկանէն առաջ մեռնողներուն հարիւրին եօթը իրենց ետեւէն թողուցին դրամ կամ հող, 25ին և 40ին մէջտեղ մեռնողներէն ալ հարիւրին 46ը, 40ին և 50ին մէջտեղ մեռնողներէն ալ հարիւրին 63ը, 50ին և 60ին մէջտեղ մեռնողները հարիւրին 71, 70ին և 80ին մէջտեղ մեռնողներէն հարիւրին 60։

ՀՐԱՏԻ ՄԷՋ ԲՆԱԿՈՒԹԻՒՆ գտնուելուն նոր ապացոյց կը համարուին այն լուսանկարները որոնք Ամերիկայի մէջ Լօուէլի Դիտարանին տնօրէնին և իրեն ընկերակցող գիտնականներուն հսկողութեան ներքեւ այս ամառ առնուեցան Անտէզ լերանց կատարէն, վճիտ մթնոլորտի մէջ, և յետոյ ընդարձակուեցան, ինչպէս որ կը տեսնենք Սէնչիուրի Մակազին հանդէսին մէջ, ուր Բրօֆ. Լօուէլ ինք կը բացատրէ նոյն լուսանկարներուն իմաստը։ Հոն որոշ կ՚երեւան ջրանցները, ովասիսները, բնակուած տեղուանքն ու անբնակները։ Ուղիղ գիծեր խիստ շատ կան, և ասիկա վճռական փաստ կը նկատուի կեանքի գոյութեան. որովհետև Բնութեան մէջ ուղիղ գիծ ինքնին գոյութիւն չունի, միայն մարդկային միտքն է որ ուղիղ գիծ կը յօրինէ։ Հրատի բեւեռներուն շուրջ, ձիւնը կ՚որոշուի, յետոյ բուսականութեամբ ծածկուած կապոյտ ու կանաչ տարածութիւններ՝ Եւրոպայի չափ մեծ, յետոյ անապատը։ Ջրանցներուն ուղիղ գիծերը շատ պայծառ են, և շատ բան կը խօսին Հրատի բնակիչներուն ձեռներէցութեան վրայ, որոնք այն մեծ աշխատութիւնը կատարած ըլլալու են իրենց երկրին բարգաւաճումին համար։ Վերոյիշեալ գիտնականք համոզում կը յայտնեն թէ Հրատի մէջ բնակչութիւն գտնուելուն դէմ ամէն գիտնական առարկութիւնք այժմ լուծուած և ջըրուած են։

ՔՐՈՆԻԿ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՓՈՔՐԻԿՆԵՐԸ

Չամիչ, շարոց, թուզ, ընկոյզ, այս է օրուան խօսակցութիւնը Որբանոցի մինիկ օրիորդներուն ու թոմպուլիկ մանչուկներու շրջանակին մէջ, որոնք քանի զգան Կաղանդին մօտենալը նոյնչափ բաբախուն սիրտով կը հրճուին ու կը կայտռեն։ Ամէն օր չի կրնար դաս ըլլալ ոչ ալ արհեստ, պէտք է Հիւանդանոցի տղաքն ալ իրենց միւս հասակակիցներուն նման զուարթ սիրտով դիմաւորեն Նոր Տարին ու անուշեղէններով, բոկեղներով ու խաղալիկներով լեցնեն իրենց գրպանը։ Օրհնեալ է Աստուած, մեր բարեպաշտ ժողովուրդը մինչեւ հիմա չէ լքած իրեն սպասող այս փոքրիկները և ամէն առթիւ իր առատ նպաստները հասցուցած է անոնց, գլխաւորապէս Կաղանդի և տօնական օրերու առթիւ։

Ամէն տարի արդէն այս շրջանին մէջ կը գրենք անունները բարեսիրտ նուիրատուներուն որպէս զի ուրիշներ ալ յիշեն իրենց պարտականութիւնը և ուրախացնեն Հիւանդանոցի փոքրիկներն ու հիւանդութեան և ծերութեան հետեւանքով տկարացած պատսպարեալները։

Երէկ հրատարակած էինք Հիւանդանոցին ղրկուած նուիրատուներու Ա. ցանկը, այսօր ալ կը հրատարակենք Բ. ցանկը։

Վահէ) Ժիրայր (Մ. Եազմաճեան Նուարդ)	15
Ներսէս Փափազեան	5
Արմենակ) Երուանդ (Զարեհ) Յ. Քէրէստէճեան Նուարդ (Պերճուհի)	20
Հրաչիա Գ. Գայսէրեան	10
Շահանդուխտ) Պ. Կարապետեան Կարապետ (	20
Էլիզա Դ. Համէսեան	20
Կարապետ էֆ. Արէլեան	5
Օր. Վիքթորիա Թէրզեան	5
Գումար	100
Երէկի գումարը	80
Համագումար	180

ՏՆՏԵՍ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԱՐԴԱՐԱՑԻ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

Տնտես. Խորհուրդը Ազգ. Հիւանդանոցի վերջին երկու տարիներու հաշիւները քննութեան անցուցած պահուն, բաւական չսեպեց միայն այդ հաշիւներուն ճշդութիւնը վաւերացնել, այլ յարմար դատեց մէկ քանի առաջարկներ և թելադրութիւններ ընել վարչութեան, և այս մասին պատրաստուած գիրն ալ վերջնականապէս ստորագրուեցաւ Խորհրդին կողմէ։ Տնտես. Խորհուրդը նկատեր է որ ի նպաստ Հիւանդանոցի ծախուած սիկառի թուղթը, լուցկին և Օրացոյցը այնպիսի հասոյթներ են, որոնք կրնան կարեւոր շահ մը առաջ բերել Հաստատութեան, բայց այս վաճառումները իրենց ճակատագրին ձգելով չըլլար, խիստ և ճշգրիտ հակակշիռ պէտք է։ Այս երեք հասոյթի աղբիւրներն ալ իրենց բախտին ձգուած են, աշխատող, սպառման հոգ տանող չկայ։ Վերջապէս գործը նպաստի գործ չէ, առեւտուր է և այն ամէն առեւտրական գործերը որոնք յաճախորդին կ՚սպասեն միայն, առանց սպառման միջոց և ասպարէզ փնտռելու, հարկաւ լաւ արդիւնք չեն ունենար։ Ուստի առաջարկուած է որ յատուկ մասնախումբ մը կազմուի, որպէս զի այս հասոյթի երեք ճիւղերու անցեալը և արդի վիճակը քննէ, սպառման միջոցներ գտնէ, բաղդատէ հրապարակի վրայ գտնուող թուղթերու և լուցկիներու տեսակը Հիւանդանոցի ի նպաստ ծախուածներուն հետ և տեսակին լաւութեան հոգ տանի։ Այս Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գործը չէ, իր այս բազմազբաղ վիճակին մէջ. հետեւաբար յատուկ մարմնոյ մը կազմութիւնը անհրաժեշտ է։ Նոյն առթիւ Տնտես. Խորհուրդը դիտած է որ 25 զրշ.ի ծախուած Հիւանդանոցի հարսանեկան մոմերու աւելի լաւը կէս գինով կը ծախուի հրապարակի վրայ և ամուսնացողները մէկ երկու օխա գնելով Հիւանդանոցի մոմէն՝ արտօնագիր մը ձեռք կը բերեն և յետոյ իրենց պէտք եղած մոմը դուրսէն կը գնեն։ Ասկէ զատ եկեղեցիներու յատուկ փոքր մոմերու օխան կը ծախուի 20 զրշ.ի, մինչ դուրսը 9 զրշ. կ՚արժէ և շատ եկեղեցիներ այս պատճառաւ դուրսէն կը գնեն, որովհետև բացի գինէն, մէկ ծրարին մէջէն 75-80 մոմ կ՚ելլէ, մինչ դուրսէն գնուածները 100 հատ կը պարունակեն։ Ասոնք այնպիսի հաշիւներ են որ Մատակարարութեամբ զբաղողներու համար մեծ կշիռ ունին և Հիւանդանոցի հասոյթներուն զգալի վնաս կը հասցնեն։

Հոգաբարձութիւնը իր առօրեայ այնքան զբաղումներուն մէջ այս գործով ալ չի կրնար պարապիլ, հետեւաբար առանձին «հասոյթներու» մարմին մը պէտքը զգացած է Տնտես. Խորհուրդն ալ։ Տնտես. Խորհուրդը այս առթիւ կ՚ըսէ նաեւ որ Հիւանդանոցի Գրասենեկի պաշտօնէութեան վրայ նոր յաւելում ընելու եթէ պէտք տեսնէ Հոգաբարձութիւնը, հարկ է ուրիշ մը պակսեցնել, որովհետև պէտքին չափ պաշտօնեաներ կան և անպատճառ նոր բերուած մը ուրիշի մը տեղը պէտք է բռնէ, որպէս զի պիւտճէին վրայ նոր յաւելում չըլլայ։

Ս. ՅԱԿՈԲԱՅ տօնին առթիւ, Ս. Պատրիարք Հայրը հրաւիրուած է յառաջիկայ Կիրակի օր Ս. Պատարագ մատուցանել Գասըմ Փաշայի եկեղեցւոյն մէջ որուն տօնախմբութիւնն է։

ՊԱՏՐ. ՓՈԽԱՆՈՐԴ Տ. Գաբրիէլ Եպսկ. Ճէվահիրճեան անհանգստութեան պատճառաւ մէկ քանի օր Պատրիարքարանէն բացակայելը Ս. Պատրիարք Հօր գրաւոր կերպով յայտնած ըլլալով, Ն. Գերապատուութեան բացակայութեան միջոցին փոխանորդական գործերը վարելու հոգը, Ս. Պատրիարք Հօր կարգադրութեամբ, յանձնուեցաւ Տ. Ղեւոնդ Վրդ. Դուրեանի։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ այսօր կը գումարուի Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ Բերա, Ն. Սրբազնութեան բնակարանին մէջ և պիտի զբաղի Ազգ. վարժարաններու ընդհանուր կանոնագրի ծրագիրներովը որ պատրաստուած է Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ։ Կը տեղեկանանք թէ այդ կանոնագիրը որ շուրջ 250 յօդուածներէ կը բաղկանայ, բաժնուած է եօթը գլխաւոր հատուածներու ուր ճշդուած են վարժարաններու կազմակերպութեան վերաբերեալ բոլոր պարագաները։ Այս կանոնագրին պիտի կցուին նաեւ մասնաւոր ցուցակներ ուսմանց առարկաներու բաժանումներով և դասաւանդութեանց վերաբերեալ որոշ հրահանգներով։

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ Հրանդ Ասատուր Աշխարհաբառ քերականութեան նախապատրաստական տարին ևս պատրաստած և Ուսումն. Խորհրդոյ քննութեան ենթարկած ըլլալով, Խորհուրդը որոշած է զայն ենթարկել կանոնական քննութեան։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎՈՅ որոշմամբ Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ քահանայից դասուն հաղորդուած էր այն տնօրինութիւնը որով կը հրամայուէր Գուզկունճուգի և Սէլամիէ քահանայից կարգաւ ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութիւններու։ Ս. Խաչի քահանայից դասը այս տնօրինութեան մասին իր դիտողութիւնները մասնաւոր գրութեամբ մը Ս. Պատրիարք Հօր յայտագրած և ցաւ ի սիրտ յայտնած է թէ ի՛նչ ի՛նչ պատճառներով չպիտի կարողանան միանալ Գուզկունճուգի քահանաներուն հետ։

Ս. ՅԱԿՈԲԱՅ Որբանոցի Տեսուչը յայտնի է թէ անժամանակ կերպով հրաժարեցուած էր և թէ յիշեալը բողոքած էր, մատնանշելով եղած անիրաւութիւնը, քանի որ ո և է բանաւոր պատճառ չի կար այս պաշտօնազրկութեան համար։

Ուսումն. Խորհուրդը իր այսօրուան նիստին մէջ նկատի պիտի առնէ ուսուցչի մը եղած այս զրկանքը քանի որ կազմական կանոնագրին համաձայն երբ ուսուցիչ մը տարւոյն ընթացքին մէջ առանց բանաւոր պատճառի դադրեցուի, վարժարանի վարչութիւնը պարտաւոր է հատուցանել անոր թոշակները մինչեւ դպրոցական տարեշրջան։

ԱՐՄԱՇԻ Խաչ գիւղ եկեղեցւոյն համար ձեռնադրուած նորընծայ Տ. Բարթուղիմէոս քահանայ, Դեկտ. 9ին Արմաշ ժամանած է։ Ս. Պատրիարք Հօր կարգադրութեան համաձայն նորընծայ քահանան իր քառասունքը վանքին մէջ պիտի անցնէ որպէս զի եկեղեցական և ծիսական հրահանգութեանց մէջ վարժուի և հոգեկան ընթերցումներով արդիւնաւորէ զայն։

ԿԵՍԱՐԻՈՅ Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ քահանաներէն Տ. Կարապետ քհնյ. Թէլլալեան, ասկէ առաջ Կրօն. Ժողովոյ որոշմամբ կարգաղուրկ հռչակուած և վերջերս տասն ամսուան ապաշխարութիւնը բաւ համարելով, Կրօն. Ժողովոյ կողմէ արտօնուած էր, վերստին քահանայագործելու։ Կեսարիայէն հասած հանրագրութիւն մը յայտնելով թէ Կրօն. Ժողովոյ որոշումը դեռ գործադրուած չէ, խնդրած են որպէս զի Տ. Կարապետ քհնյ. ընդունուի եկեղեցին և կատարէ իրեն վերաբերեալ հոգեւորական պաշտամունքները։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԸ այս երեքշաբթի օր ամուսնալուծման վճիռ և որոշում տուած է հետեւեալ ամուսնական խնդրոյն մասին։ Բնիկ Կարնեցի դեղագործ Աւետիս Ջէրտէճեան անուն անձ մը, 16 տարի առաջ՝ Կարնեցի Մ. Խաչիկեանի՝ Էլպիս անուն աղջկան հետ ամուսնացած, և 11 տարի շարունակ զայն Պոլսէն դուրս, հետը պտտցնելէ ետք, Պոլիս բերած՝ իր ծնողաց քով անխնամ ձգած՝ և ինք շուրջ վեց տարի առաջ Կարին գացած է, ո՛ւր կը մնայ մինչեւ հիմա։ Երկանը այս անիրաւ վարմանց դէմ կինը երեք տարի առաջ, Պատրիարքարանի բողոքելով, դատավարութիւն կը խնդրէ Դատաստանական Խորհրդոյ առջեւ։ Պատրիարքական փոխանորդ Սրբազան Հօր կողմէ՝ Կարնոյ Առաջնորդին միջոցաւ դատավարութեան հրաւէր կ՚ուղղուի յիշեալ դեղագործ Աւետիս Ջէրտէճեանի, որ սակայն կարեւորութիւն չտալով այս պաշտօնական հրաւէրին, արդէն քանի տարիէ ի վեր հետը ապօրինի յարաբերութիւն հաստատած կինը յայտնապէս իր տունը կ՚առնէ կը կենակցի և քովը կը պահէ, որմէ զաւակ ևս կունենայ, ինչպէս Կարնոյ Առաջնորդական Փոխանորդէն և տեղւոյն Կրօնական Ժողովոյ կողմէ Ազգ. Պատրիարքարան եկած պաշտօնագրէն կը հասկցուի։ Կրօն. Ժողովը մանրազնին կերպով քննելէ վերջ խնդիրը, կնոջը վերամուսնութեան հրաման տուաւ, զրկելով Աւետիս Ջէրտէճեանը Եկեղեցւոյ ամուսնական օրհնութենէն և Ս. Խորհրդոց ընդունելութենէն։

ՊԱԼԱԹԻ Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյն դպրաց դասը գրեթէ կազմալուծուած վիճակ մը առած ըլլալուն, Թաղին քարոզիչը և Թաղ. Խորհուրդը, քանիմէկ անդամէ բաղկացեալ նոր դպրաց դաս մը կազմած և Պատրիարքարան տեղեկագրելով, անոր հաստատութիւնը խնդրած են։

ՊԱՍՐԱՅԷՆ Պատրիարքարան քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Տ. Սերովբէ Վրդ. Սամուէլեան ճամբայ ելեր է Պոլիս գալու և անկէ Երուսաղէմ ուղեւորելու համար։

ՍԵՒԵՐԵԿԻ առաջ. փոխանորդ Տ. Մարտիրոս քհնյ. Բարագամեանի ծաղկեայ փիլոն շնորհուած էր, առաջնորդին խնդրանաց համաձայն։ Տ. Եզեկիէլ Վրդ. յատուկ նամակաւ մը շնորհակալութիւն յայտնած է Ս. Պատրիարք Հօր այս շնորհումին համար։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ նորընտիր հրամանատար Ֆէրիգ փաշա քաղաք հասնելով առաջնորդ Տ. Եզեկիէլ Ծ. Վրդ. Ն. Վսեմութեան այցելած և բարի գալստի մաղթանքներ ըրած է։

ՖԱՐՂՆԻ Առաջ. Փոխանորդ Տ. Մարկոս Վրդ. Գարագաշեան Պատրիարքարան ղրկած նամակաւ մը իր պաշտօնատեղին հասած և գործի ձեռնարկելով Կրօն. Ժողով, և Դատաստանական ու Թաղ. Խորհուրդներ և վարժարանական Հոգաբարձութիւն մը կազմած ըլլալը յայտնելով, նոյն ժողովներուն հաստատութիւնը խնդրած է։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ տասներկու տարուան ընդհանուր մատակարարական հաշիւներու մասին Պոլսոյ պատուիրակութեան կողմէ կազմուած հաշուեքննիչ յանձնաժողովին կողմէ կատարուած քննութեանց տեղեկագիրը, որուն Պոլիս ժամանումը ասկէց առաջ գրած էինք, Խառն Ժողովոյ յառաջիկայ նիստին մէջ նկատողութեան պիտի առնուի։ Այս տեղեկագիրը պատրաստած են միայն Տ. Մատթէոս Գայըքճեան և Տ. Մեսրոպ Նշանեան Վրդ.ները, որոնք ասկէց առաջ ալ գրած էին ընդարձակ տեղեկագիրները, և Վարչական Նախորդ հաշուեքննիչ մասնախումբը զանոնք մանրամասնօրէն քննելով և ուսումնասիրելով իր քննութեանց արդիւնքը նշանակած էր իր տեղեկագրին մէջ։

ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ Թուրքերէնի դիւանապետ Կարապետ էֆ. Խաչատուրեանի որդւոյն վաղամեռիկ Սուրէն Խաչատուրեանի մահուան առաջին տարելիցին առթիւ, յառաջիկայ կիրակի հոգեհանգիստ պիտի կատարուի Օրթագիւղի եկեղեցին, ուր պիտի պատարագէ Տ. Եղիշէ Ծ. Վրդ. Չիլինկիրեան։

ԱՏԱՊԱԶԱՐԷՆ ծանօթ ուսուցիչ Ստեփան էֆ. Ստեփանեանէ ստացանք

Տարիա Լանթէի Սէրը

ԳՐԵՑ՝ ՐԻՇԱՐ ՖՕՍ

ԺԺԶ.

Շատ աղէկ ըրած էր որ ժամանակին Բարբերինէթոյէ մեկնելով, հոն թողած էր «Կոմս» Փարիզի տիտղոսը։ Որչափ ատեն որ զինքը Հռոմի մէջ իբրեւ «Կոմս» Փարիզի անուանէին, մաքովը պիտի տեսնէր այս խարխուլ պատերը և դառն հեգնութիւն մը պիտի զգար։ Ի՛նչ բանի համար պէտք ունէր այս կոմսական տիտղոսին։ Պատուաւոր մարդ, արքենի մարդ զգալո՞ւ համար ինքզինքը։ Աշխարհ բան մը պիտի չիմանար մի ոմն Կոմս Փարիզի վրայ լսելով, այլ այդ անուն արուեստագէտի մը վրայ։ Բաւական էր որ հնօրեայ սերունդին ազնուական արիւնը կը զգար իր երակներուն մէջ, ցուցնել այդ նախահայրական արիւնին կրնար պէտք ունենալ իբրեւ արդի մարդ, իբրեւ իր ժամանակի զաւակը։

Փարիզի ընտանիքին արու անդամները ծառայով ու սպասուհիով ձիթաստան գացած էին ձիթապտուղի հունձքին. բայց Տիկին Փարիզինները տունն էին — և քաղողներուն սուղ աւուրչէքը խնայելու համար սիրով պիտի աջակցէին անոնց։ Երբ յանկարծ «Տօնօ» իրենց առջեւ երեւցաւ, աղաղակ մը փրթաւ, որպէս թէ մարդ սպաննուած ըլլար։ Հինգ վայրկեան վերջ ամբողջ փողոցները Տօնինոյի վերադարձը իմացան և տունը լեցուեցաւ դրացուհիներով, սանահայրերով, սանամայրերով, անոնք որ ձիթահունձքի գացած չէին։ Տօնաթօ հաւաքումին մէջտեղ կեցած էր, ամէնուն ձեռքը կը թօթուէր, ամէնուն մօտ կ՚ընէր, ամէնուն ո և է անտարբեր բառ մը կ՚ըսէր։

Մօրը առաջին գործը եղաւ, իր զաւակը ողջունելէն վերջ, հաւնոց վազել, քանի մը հին հաւերուն յամառ կեանքը բառնալու համար իր ձեռքով։ Բոլորէն մին փերեզակին փութաց մաքարոնի գնելու, ուրիշ մը դրացիներէն թարմ հաւկիթ փնտռեց, վերադարձին պատրաստելու համար սիրական, անոյշ տօնական ուտելիքը, փրփրոտ «Սապաճօնէ»ն։

Դրացուհիները և հօրեղբօր որդիները շարունակ Տօնաթոյի հետ կը խօսէին, որ ամենայն անձնուիրութեամբ կը թողուր այս հասարակ տեղիքներուն իրեն վրայ թափուիլը, մտածելով շարունակ. «Ինչպէս կարելի եղեր է, ինչպէս կրցեր եմ տանիլ այս բաներուն ա՛յդքան ժամանակ... Եթէ հոս մնայի պարտաւորուէի, տարիներով ու տարիներով, քու ամբողջ կեանքիդ մէջ... Փառք Աստուծոյ որ այսպիսի գոյութեան մը [illegible] ի սպառ խուսափած եմ։»

Այս միջոցիս կառապանը տուն բերաւ Հռոմի մէջ իր ընտանիքին համար անոր գնած նուէրները։ Ի՛նչ փառաւոր բաներ։ Փետրաւոր գլխարկներ, շալեր և անուշեղէններ։ Տօնօ ամէնուն վրայ միտք յոգնեցուցած էր։ Աստուած բարի տա՛յ իրեն, Տէրը գործը յաջողէ՛։ Թէ տունին զաւակը նշանաւոր մարդ մը եղեր է, որուն վրայ մինչեւ իսկ լրագիրներուն վրայ բան կը գրուի եղեր, ասիկա նուազ ազդեցութիւն կ՚ընէր քան փետրաւոր գլխարկները և մետաքսեայ շալերը։

Իրիկունը ձիթաստանէն եկան հայրը և եղբայրները, ծառան ու սպասուհին։ Արդէն իմացած էին մեծ նորութիւնը։ Ծերունի սպասուհին իր սիրուն Սինեօրինին վրայ ուրախութեան արցունքներ թափեց, և ծառան չէր կրնար ըմբռնել թէ ամբողջ ծրար մը ծխախոտը իր սեփականութիւնը կրնայ ըլլալ։ Եղբայրները, որոնք իրենց երկայն սեւ վերարկուներուն մէջ պատկառելի և հոյակապ կ՚երեւէին, շատ քիթերնուն չէին տանէր այս փափկակազմ պարոնիկը, որ իրենց ալ տունէն էր։ Հայր Փարիզի ևս իր գլուխը կը շարժէր տհաճութեամբ, դիտելով իր զաւկին ճերմակ ձեռքերը և պերճ տարազը։ Տօնաթոյի աչքին զարկաւ իր հայրիկին գլխուն փառաւոր գեղեցկութիւնը։ Մարդուն մէջ արմատ բռնած էր Վօլսքեան բունը։ Կորովի Կապիտոլինոս միթէ Վօլսքեցի մը եղած չէ՞ր։ Կռահեց թէ ի՛նչպէս այս ծերունազարդ Փարիզին բնաւ խօսք մը չըրաւ իր զաւկին ա՛յն մասին թէ ուղիղ ճամբու մէջ էր, թէ Բարբերինէթոյի Փարիզիներուն պարծանքը և համբաւը պիտի ըլլայ։ Նոյն իսկ լռութեամբ ընդունեց իրեն համար բերուած պատուական տուփ մը ծխախոտէն։

(Շարունակելի)

30 ղրուշ, հիւանդ գրագէտին՝ Տիգրան էֆ. Արփիարեանի համար, զոր ուղարկեցինք։

ՀԱՅ-ՀՌՈՎՄԷԱԿԱՆՆԵՐԷՆ. — Հայ Հռովմէականաց Կ. Պատրիարք Տ. Սապպաղեան Սրբազան Պատրիարքարանի գործակատար Յովսէփ էֆ. Շէհրեանի հետ առջի օր Կայս. Պալատ գնաց։

⁂ Պապական Նուիրակ Մօնսինեօր Թաչչիի այցելեցին Միքայէլ Եպիսկ. Խաչատուրեան և Յ. վրդ. Ճամճեան Կ. Պատրիարքին կողմէ շնորհաւորելու համար Ս. Ծննդեան տօնը և իր նոր պաշտօնը, ինչպէս յայտնի է Մօնս. Թաչչի Պրիւսէլի Նուիրակ կարգուած է ուր պիտի մեկնի մէկ քանի օրէն։

⁂ Հանգուցեալ Աբէլեանի կողմէ կտակուած 13,000 ֆրանքին 3000ը կտակին քննութեան համար Բարիզ գացող Գօյունեան գերապայծառին ծախքերուն և 10,000ն ալ Կ. Պատրիարքին կողմէ կամ Ս. Յակոբայ Հիւանդանոցին մէջ օբէրասիօնի սենեակի մը շինութեան և կամ հանգ. Պատրիարք Իզմիրլեանի՝ շիրմի մը կառուցման պիտի յատկացուի։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ. — Հանգուցեալ Յարութիւն էֆ. Ալթըբարմաքեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հաւաքեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցին։ Ֆրունճեան Եղբարք ի Ռոտոսթօ 108, Կարապետ և Աբրահամ Դաւիթեան եղբարք Ատաբազար՝ 108։

⁂ Հանգ. Տիգրան էֆ. Ճիւպէրեանի յուղարկաւորութեան առթիւ Ջէնոբ պէյ Մէրամէթճեան 120, Տէր և Տիկին Գէորգ Ճիւպէրեան 108, Էքմէքճեան Եղբարք 95, Օտապաշեան Խաչիկեան և Ընկ. 108, Բօլ Զըրաք 20։

⁂ Հանգուցեալ Աստուր էֆ. Դուշաալեանի յուղարկաւորութեան առթիւ 120 ղրշ. նուիրած են Հիւանդանոցի Տէր և Տիկին Մ. Յովհաննէսեան ի Մանչեսթըր։

ՍՏԱՑԱՆՔ հանգուցեալ Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեանի վերջին աշխատասիրութիւնը Դպրոց եւ Դպրութիւն։ Մեծադիր, գեղեցիկ տպագրութեամբ հատոր մը, ուր ամփոփուած են հանգուցեալ ուսուցչապետին բանախօսութիւնները և յօդուածները, գրական ու կրթական խնդիրներու վրայ։ Գինն է 20 ղրուշ։

ԱԶԳ. — Յառաջիկայ կիրակի, 15 Դեկտեմբեր, Սրբոյն Յակոբայ սքանչելագործ հայրապետին անուան կառուցեալ Ս. Եկեղեցւոյս տօնախմբութիւնն ըլլալով, այս առթիւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ, և իր հոգեշունչ քարոզութեամբ հոգեւորապէս պիտի մխիթարէ բարեպաշտ ժողովուրդը, և առ այս ըստ վաղեմի սովորութեան, մատաղ օրհնելով՝ պիտի բաշխուի բարեպաշտ ժողովրդեան և չքաւոր ու տնանկ աղքատաց։

Զայս կը ծանուցանենք ի գիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր	Ատենապետ
Մ. ՊԷՅՔՕԶԼԵԱՆ	ԱՐԹԱՔԻ ՍԱՐԱՖԵԱՆ

Գասըմ-Փաշա, 13 Դեկտ. 1907

⁂ Յառաջիկայ կիրակի, 16 Դեկտ. Տօն Ս. Յակոբայ, Ս. Գէորգ եկեղեցւոյս մէջ Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Տ. Գաբրիէլ Ս. եպս. Ճէվահիրճեան՝ ի հանգիստ հոգւոյ բարեյիշատակ ծնողաց Ս. Եկեղեցւոյս բարերար Յովհաննէս և Միքայէլ էֆէնտիներու, և Ալթը-Մէրմէրի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ՝ Հոգ. Տ. Կարապետ վրդ. Մկրտիչեան Ս. Եկեղեցւոյն հիմնադիր-բարերար Բարսեղ էֆ. Իսթամպօլլուեանի առաքինազարդ ծնողաց հոգւոց ի հանգիստ յատկապէս Ս. Պատարագ պիտի մատուցանեն և միանգամայն յատուկ պաշտօն պիտի կատարուի։

Զայս ի գիտութիւն կը ծանուցանենք բարեպաշտ ժողովրդեան։

Դիւան Թաղ. Խորհ. Միացեալ Թաղից

Ատենադպիր	Ատենապետ
Գ. ՃԻՎԱՆԵԱՆ	Յ. ԿՐՃԻԿԵԱՆ

Սամաթիա, 13 Դեկտ. 1907

ԿԱՂԱՆԴԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ առթիւ ճաշակաւոր հրապուրիչ և օգտաշատ նուէր մը ընտրել արդարեւ մի՛ միայն ճաշակի տէր անձերու սեփականութիւնն է։ Յովհաննէս Պըլըճեանի գրատունը, (Զաքմաքճըլար Եօքուշու Թիւ 25), այս պէտքը լրացուցած է։ Անվրէպի նուրբ ճաշակով պատրաստելով ընտիր նուէրներ նշանածներու, զաւակներու, թոռներու, սիրելիներու և հասակաւոր անձերու ընծայուելու՝ համար։ Ճաշակ փնտռողներ պէտք է ուղղակի հոն դիմեն։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

26 Դեկտեմբեր 1907

Ֆրանսական 3%		95.30
Օսմանեան Միացեալ	բաց.	93.70
» »	գոց.	93.62
Երկաթուղի		170.50
Պանք Օթթօման		688.—
Պոլիս Բարա Այտըն		434.—
Թրանսվաալ		47.—
Րիօ Թինթօ		1660.—

„ԾԱՂԻԿ“

ՏՂՈՑ ԵՒ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՍԸ

Ծաղիկ տղոց և դպրոցականներու հանդէսին 31րդ թիւը հրապարակ ելաւ հետեւեալ ճոխ բովանդակութեամբ և պատկերազարդ.—

1. Գրական նոր մրցում՝ խմբագրութիւն։ 2. Աշխատութեան ճառը՝ Էմիլ Զօլա։ 3. Աղուէսը (գերմաներէնէ)՝ Պօղոս Պալեօզեան։ 4. Առածը՝ Տիգրան Սիւրմէեան։ 5. Թիթեռնիկի մը և Ջատկաճճիի մը արկածները՝ Ալֆօնս Տօտէ։ 6. Ջին ու փիսիկը (պատկերով)՝ Ծերուկ Հանին։ 7. Երկուանակնկալներ (անգլերէնէ)՝ Ե. Փշուկեան։ 8. Պզտիկ տղոց կեանքէն։ 9. Պզտիկ ծանօթութիւններ։ Հանելուկ, Հաշուական հարցում, եւ այլն։

Ծաղիկի անցած շաբթուան հանելուկը լուծողներէն Պարտիզակի Բարձր. Վարժարանէն Վռամշապուհ Գարաքէշիշեան և Բերայի Համազգեաց Վարժարանէն Գրիգոր Կամսարեան իբր նուէր ստացան մէյմէկ Տարեցոյց։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Մէրսինի գաւառին կառավարիչ Մէհմէտ Նէճիբ պէյի։ Բ. Մէճիտիէ՝ Կայս. Անձնապահ զօրաբանակին Գասթէմունիի Գ. Կիսաբաժնին հրամանատար Մէհմէտ Շէվքէթ փաշայի։ Դ. Մէճիտիէ՝ Կայս. հրացանակիր դէր-գնդապետ Պէքիր պէյի։

ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐԸ. — Պաշտօնական Զեկոյց. — Տէֆթէրխանէի վարչութեան մասին վերջերս հրատարակուած կանոնագրին տրամադրութեանց համաձայն, ինչպէս Կայս. Նահանգներուն, նոյնպէս ալ Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ բոլոր շէնքերը, հողերը և ամէն տեսակ կալուածները երկրաչափներու կողմէ պիտի չափուին և իւրաքանչիւր կտորին համար երկու հազարին մէկ համեմատութեան չափով պատրաստուելիք կրկին օրինակ քարտէսներէն մէյմէկ օրինակ «քատասթրո բլանը» պիտի տրուի տէրերուն, իսկ միւս օրինակը կալուածագիրներու վարչութեան մէջ պիտի պահուի՝ իբրեւ լրացուցիչ մասը հիմնական արձանագրութեանց։ Անոնք որ թէ՛ իրենց սեփական շէնքերու, հողերու և ամէն տեսակ կալուածներու և թէ առնցմէ ուրիշին «ֆէրաղ» ըլլալիքներուն քարտէսներուն պատրաստութիւնը կ՚ուզեն, պէտք է դիմեն Տէֆթէրխանէի վերատեսչութեան՝ կալուածագիրներու վարչութեան։

ՎԱՆԱՅ Նահանգին գանձմանց Տնօրէն անուանուեցաւ Պիթլիսի Նահանգին հաշուակալութեան միւմէյիզ Վասըֆ էֆ.։

Բ. ԴՐԱՆ Կայս. Ամէտի դիւանին քարտուղար անուանուեցան Մուսթաֆա պէյ և Րէֆէթ պէյ։

ԽՌՈՎԱՐԸ. — Եղեռնադատ ատեանը ի բացակայութեան դատեց Օխրիլի Իպրահիմ Էտհէմ անուն անձը, որ իբրեւ խռովարար ամբաստանուած էր։ Եանեայի կուսակալութեան մէկ գրութենէն հաստատուեցաւ թէ այդ անձը Կայս. բժշկական վարժարանէն հարիւրապետի աստիճանին արժանացած ըլլալով հանդերձ, Ռումանիա փախած և ծածկանուն մը տակ խռովարարական զօրքերուն նախագահած և վնասակար հրատարակութեանց համարձակած է։ Ատեանը զայն մեղապարտ ճանչցաւ՝ իբրեւ մէկը առոնցմէ որոնք խռովարարութեան կիրառման միջոցները պատրաստելու նպատակով կարգ մը արարքներու և միջոցներու կը ձեռնարկեն։ Հետեւաբար այդ անձը, Պատժական Օրէնքին 58րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, դատապարտեց մշտնջենական բերդարգելութեան և 31րդ յօդուածին համաձայն ալ քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու և ստացուածքներուն յանձնաձեռն տրըւելուն։

ՅՈՒՆԱՐԷՆ ԹԵՐԹ ՄԸ ՀԵՏԵՒԵԱԼԸ ԿԸ ԳՐԷ. — Անցեալ շաբաթ օր Ռումանիոյ Ճուրճէվօ քաղաքին շրջակայ Վիտրա գիւղախումբին մօտերը Պուլկար մը կը թափառէր. ատոր վիճակը կասկածելի նկատուելով ձերբակալուեցաւ ու հարցաքննութեան ենթարկուեցաւ։ Վրայէն թուղթ չգտնուեցաւ. նաև յայտարարեց թէ գործաւոր չէ, բայց իր բառերը չկրցաւ հաստատել։ Հարցաքննութեան պահուն ալ հակասական յայտարարութիւններ ըրաւ։ Ատոր վրայ խնդիրը տեղեկագրուեցաւ Ճուրճէվօ, ուրկէ պատասխան առնուեցաւ թէ այդ անձը ոստիկաններու հետ պէտք է Պուքրէշ ղրկել։ Հետեւաբար ոստիկան-զինուորի մը հետ Վիտրայի կայարանէն ճամբայ ելլելէն անմիջապէս ետքը վերոյիշեալ Պուլկարը, առիթէ մը օգտուելով, ինքզինքը վար նետեց կառախումբէն։ Ոստիկան-զինուորն ալ, իր պաշտօնը կատարելու համար, վար նետուեցաւ և սկսաւ նոյն մարդը հալածել։ Այդ միջոցին մեքենավարը, ուղեւորները իսկոյն վար իջան և տեսան որ թէ՛ Պուլկարը և թէ ոստիկան-զինուորը ջախջախուած էին, վասն զի ճիշդ նոյն պահուն Պուքրէշէն եկող կառախումբին տակ ճմլուած էին։ Պուքրէշի մէջ գրոյց կայ թէ վերոյիշեալ Պուլկարը Բանիյա անուն այն անձն է եղեր, որ նշանաւոր աւազակապետ Սարաֆովը սպաննած էր։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան մէջ երէկ իրիկուն ընտանեկան թատերահանդէս մը սարքուեցաւ։ Ներկայացում մը տրուեցաւ դեսպանատան պաշտօնատարներուն ու պահականութեան սպաներուն կողմէ։ Ներկայ էին դեսպաններ, դեսպանատան պաշտօնատարներ, երեւելիներ, ամէնքը 350ի չափ հրաւիրեալներ։ Գեղեցիկ ժամանց մը եղաւ այս։ Ճոխ ընթրիք մըն ալ յարդարուած էր։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ վարժարան մը պիտի հաստատուի Պէթ-Էլսէպայի (Երուսաղէմ) մէջ։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ և հեռագրական վարչութիւնը նկատելով որ վերջերս Պոլսոյ նամակատուններուն մէջ կարգ մը զեղծումներ երեւան ելած են, հրաման տուաւ թղթատարական քննիչներուն, հսկողութեան համար ձեռնարկելու։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիին դրամագլուխը աւելցնելու խնդրոյն համար Սապահ կ՚ըսէ թէ Ընկերութիւնը այդ առթիւ բաժնեթուղթ չրջաբերութեան պիտի չհանէ, այլ դրամագլուխին երկնապատկումով պիտի կատարէ ծրագրուած շինութիւնները։

ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ. — Պոլսոյ առեւտրական Սենեակին Բ. նախագահ Մուսթաֆա Շիւքրի պէյ 99 տարուան մենաշնորհ խնդրեց Մանասըրի քաղաքին մէջ ելեկտրական լոյս և թրամուէյ հաստատելու համար։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը ընդունեց և այդ մասին իր պայմանագրութիւնը ու յանձնառութեան տետրը պատրաստուեցան։

ԱԼԻՒՐԻ ՊԱՐԿԵՐԸ. — Մաքսային վերատեսչութիւնը տեղեկագրեց ձեռնհաս պաշտօնարանին որ ասկէ վերջը մաքսատանց մէջ ալիւր պարունակող պարկերը անպատճառ կնքուին, առանց նկատողութեան առնելու անոնց վրայ նշանակուած ծանրութեան քանակութիւնը, վասն զի յաճախ նշանակուած քանակութենէն աւելի կամ պակաս կուգայ պարունակութիւնը։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ. — Մաքսային վերատեսչութիւնը գրեց ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ օսմ. երկիրներու մէջ բաշխուելու և ցուցադրուելու համար օտար երկիրներէ ղրկուած ծանուցումները երբ մաքսատուները բերուին, Հանրային Պարտքի վարչութեան տեղեկութիւն հաղորդուի և նոյն վարչութեան կողմէ ղրկուելիք պաշտօնեային միջոցաւ մաքսատանց մէջ դրոշմուին, ինչպէս արդէն քաղաքապետութիւնն ալ մաքսատանց մէջ դրոշմել կուտայ զանազան կլինները ու չափերը։

ԱՏԱՆԱՅԻ ԲԱՄԲԱԿԸ. — Ատանայի Նահանգին վաճառականութեան և տեղական ճարտարարուեստին գլխաւոր նիւթը կազմող բամբակի բերքը այս տարի իջաւ 35,000 հակ, իւրաքանչիւրը 200 քիլօնոց։ Ցարդ 16,000 հակ արտածուած է դէպի Սպանիա, Աւստրիա, Իտալիա և Գերմանիա։ Առաջին անգամ 4 օխանոց պաթմանը ծախուեցաւ 33½ ղրուշի (ոսկին 124էն), իսկ այժմ կը ծախուի 27-27½ ղրուշ։ Այս անկումը կը վերագրուի վաճառականներուն ձեռքը գտնուող մեծաքանակ ամբարին։ Ատանայի արտածիչները իրենց դրամը բամբակի պաշտեցուցած էին, և ապրանքները կը մնան՝ ամերիկեան տագնապին ալ հետեւանքով, և այս է պատճառը որ բամբակի հրապարակը ձգտուած վիճակ մը ունի։

⁂ Ատանայի մէջ վերջերս երկրագործութեան օգտակար անձրեւներ տեղացին։

ԴԱՏԱՍՏԱՆԻ ենթարկուեցան Խնուսի (Էրզրում) նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնականի փոխանորդ ոստիկանութեան գոմիսէր Սամիհ էֆ. ինչպէս նաև Սիվրիհիսարի գաւառակին նախիպ ու նախնական դատարանին նախագահ Մէհմէտ Խուլուսի էֆ. նախորդ անդամ Ալի էֆ. և հարցաքննիչի օգնական Ճէմալ էֆ. որոնք զեղծումներ գործած և ապօրէն կերպով մարդիկ բանտարկած էին։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ. — Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ կ՚ըսէ թէ Պուլկարիոյ Բրովասի քաղաքին մէջ մանիֆաթուրայի Սարգիսօֆ եղբարք վաճառատունը սնանկացեր է։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐԵՐԸ. — Պետական Խորհուրդը որոշեց թէ հանքային ջուրերը հանք նկատելով, տարրալուծումին և հաստատուելիք աստիճանին համաձայն, անոնց շահագործումը յանձնուի ամէնէն աւելի տուրք տուողին։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ. — Եղեռնադատ ատեանը երէկ 15 տարի թիապարտութեան դատապարտեց պարտիզպան Սիւլէյման կամ ուրիշ անուամբ Սատուլլահ անուն անձը որ անցեալ յունիսին սպաննած էր Սամաթիա Եէտիքուլէ մէջ բնակող Խայրի պէյը։

ԸՆԿՂՄԱՆ. — Արշիպեղագոսի մէջ երկու առագաստանաւեր իրարու ընդհարեցան և մէկը որ 12,000 օխա չամիչ ու թուզ բեռցած էր, ընկղմեցաւ։ Մարդիկը ազատուեցան։

ԾՈՎԸ ԻՆԿԱԾ. — Երագրաւաճառ 14 տարու Սթավրի առջի առտու երբ Գատըգիւղի շոգենաւը կը մտնէր, ծովը ինկաւ բայց չուտով ազատուեցաւ։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԻ ՄԸ ԱԿՌԱՆԵՐԸ. — Առաջին ակնարկով՝ ծանուցում մը պիտի կարծուի։ Բայց ո՛չ, պատմութիւն մըն է, որմէ կրնայ նաև բէքլամ ելլել։ Պրուսայի մէջ կ՚անցնի պատկերը։ Պրուսայի էմանէթճի Ճորճի էֆ. կը դիմէ տեղւոյն ատամնաբոյժ Ք...ի ակռան դարմանել տալու համար։ Դարմանը կ՚աւարտի և հիւանդը վճարում կ՚ընէ։ Սակայն ատամնաբոյժը աւելի կը պահանջէ։ Յաճախորդը կը մերժէ, և անոր բանակռիւ. Վերջապէս՝ ատամնաբոյժը զայրացած կը խածնէ Ճորճի էֆ.ի թեւը և զայն կը վիրաւորէ։ Ահա ատամնաբոյժ մը՝ որ իր ակռաներուն տոկունութեան փորձը կուտայ։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Ի Ցիօն Ֆրանսէզի սրահին մէջ այս կիրակի ցերեկ ժամը 2ին մեծ նուագահանդէս մը պիտի տրուի զոր կազմակերպած են քաղաքիս արուեստագէտներէն Պ. Պ. Սէլվէլի, Պրաուն և Սինանեան եղբայրներ, և Ունիօն Ֆրանսէզի նուագախումբը զոր պիտի վարէ Մ. Իթալօ Սէլվէլլի։

Այս նուագահանդէսը սարքուած է Սինանեան նուագախումբին առնդահար վաղամեռիկ Պ. Մարթինօֆ հայ այրիին և երեք անչափահաս զաւակներուն ի նպաստ։ Կը յուսանք թէ երաժշտասէր հասարակութիւնը պիտի փութայ այս նուագահանդէսին որուն պիտի մասնակցին նաև Օր. Զապէլ Մինասեան, ամաթէօռներ։

Նուագահանդէսին պիտի յաջորդէ sauterie մը զոր պիտի վարէ պարի ծանօթ ուսուցիչ Պ. Ժօզէֆ Բաալթի։

Ցայտագիրին մէջ կ՚երեւան Պէթօվէնէ, Պախէ և Տօնիզէթթիէ կտորներ։

Տոմսակները կը ծախուին Ունիօն Ֆրանսէզի մէջ, 20 ղրուշի։

ԱՐԺԷՔԱՒՈՐ ՆԱՄԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՔՈԼԻ-ԲՈՍԴԱՆԵՐՈՒ

ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

ՔՈԼԻ-ԲՈՍԴԱԼՆԵՐԸ

Յօդ. 14. — Քոլի-բոսթալ ղրկողը կրնայ, քառասուն փարայ վճարելով, պահանջել որ քոլի-բոսթալը հասցէին յանձնուած ըլլալու մասին իրեն տեղեկութիւն հաղորդուի։ Այդ պահանջումը եթէ քոլիբոսթալը նամակատուն տրուած պահուն եղած է, ղրկող նամակատունը առաքման թուղթին վրայ նամակադրոշմ մը կը փակցնէ և քոլիբոսթալին ու առաքման թուղթին վրայ ձեռագիր և աչքի զարնելու եղանակով «վերադարձի իմացախապերով է» կը գրէ, կամ այդ իմացախապերին յատուկ կնիքով կը կնքէ։ Միանգամայն նոյն իմացախապերը պատրաստելով առաքման թուղթին կը կցէ։ Եթէ ղրկողը քոլիբոսթալը նամակատուն տանելէ ետքը դիմած է, առաքող նամակատունը վերադարձի իմացախապեր մը պատրաստելով, նամակադրոշմը անոր վրայ կը փակցնէ և թուականի կնիքով անոր վրայ կը կնքէ։ Ընդունող նամակատունը վերադարձի իմացախապերը ստորագրել կուտայ քոլի-բոսթալը ստացողին. անոր պէտք եղած տեղը թուականի կնիքով կը կնքէ և իբրեւ պաշտօնագիր կը վերադարձնէ ղրկող նամակատան։ Այս վերջինն ալ այդ իմացախապերը ընկալագրի մը փոխարէն կը յանձնէ քոլի-բոսթալը ղրկողին, եթէ դիմում ընէ։

Յօդ. 15. — Երբ ղրկող նամակատան քոլի-բոսթալ մը յանձնուի, պաշտօնեան բուն ստոր տումարի մը մէջ կ՚արձանագրէ անոր զանազան հանգամանքները և այդ տումարին կցուած յանձնումի իմացախապերը կտրելով կուտայ ղրկողին։ Ըստ օրինի գրուած և պաշտօնեային կողմէ ստորագրուած այդ տումարները ուշադրութեամբ կը պահուին նամակատան մէջ։

Յօդ. 16. — Քոլի-բոսթալներու հանգամանքները առաքմանց տումարին մէջ ալ պիտի արձանագրուին։

Յօդ. 17. — Քոլի-բոսթալները ղրկող նամակատան կողմէ առաքման օրագրութեան մէջ կ՚արձանագրուին և կը ղրկուին։ Անարժէք քոլի-բոսթալները և անոնց վերաբերող առաքման թուղթերը և ի հարկին պատրաստուելիք վերադարձի իմացախապերները բաց կը յանձնուին չրջիկ պաշտօնեաներու կամ թղթատարներու. նաեւ եթէ չրջագնացութեան մէջ չրջիկ պաշտօնեայ չգտնուի, ղրկուելիք նամակատան կարեւորութեան համաձայն, կ՚անջատուին և առանձին պարկերու մէջ դրըւելով ընկալագրի փոխարէն կը յանձնուին նաւապետին և կամ գործակալութեան գրասենեակին։ Արժէքաւոր քոլի-բոսթալները մասնաւոր տումարին մէջ կնքուելով զատ զատ և ուղղակի կը յանձնուին չրջիկ պաշտօնեաներու կամ թղթատարներու. իսկ նաւապետներուն և գործակալներուն ալ, իւրաքանչիւր նամակատան վերաբերածը զատելէ ետքը, նոյնպէս զատ զատ կը յանձնուին՝ փոխարէն «քօնչէրմա»ն մը ստացուելով։

Յօդ. 18. — Քոլի-բոսթալները երբ ժամանեն, ընդունող նամակատունները անոնց վերաբերեալ գրութիւնները կը բաղդատեն առաքմանց օրագրութեան հետ. նաեւ քոլի-բոսթալները կը կշռեն և պիտակին ու առաքմանց թուղթին վրայ նշանակուած կշռին քանակութեանը հետ կը բաղդատեն։ Միանգամայն կնիքները կը քննեն։ Այս գործողութիւնները կը կատարեն երկու պաշտօնեայ։ Քոլի-բոսթալներու վերաբերեալ գրութեանց մէջ սխալ մը, թերութիւն մը կամ մոռացում մը եթէ տեսնուի, կամ եթէ մէկ քանի քոլի-բոսթալներ պակաս ըլլան և կամ ուրիշ անկանոնութիւն մը տեսնուի, վերոյիշեալ պաշտօնեաները հարկ եղած արձանագրութիւնը կ՚ընեն առաքմանց օրագրութեան մէջ և տակն ալ կը ստորագրեն։

Յօդ. 19. — Ընդունող նամակատան պաշտօնեաները առաքմանց օրագրութեան մէջ իրենց ընելիք արձանագրութեանց մասին իսկոյն քննութեան տեղեկագիր մը կը պատրաստեն և, առանց ժամանակ կորսնցնելու, իբրեւ պաշտօնագիր կը ղրկեն առաքող նամակատան։

(Շարունակելի)

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐ. ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

(Դեկտեմ. 13 Հինգշաբթի)

ՑՈՐԵՆ

Առաջին	ճերմակ	օխան	51— 52
Երկրորդ	»	»	49—50
Ճառն			48—
Զավտարըը			45 47
Կարծր առաջին		»	51— 53
Կարծր միջին		»	49—50
Կարծր խառն		»	47—48

Այսօր 2 վակոն Անատօլուի ցորեն ժամանեց։

ԱԼԻՒՐ Ղրշ.

Տեղական չըրմա Ա.	պարկ	98 —
» » Բ.	»	96 – 97

ԲՆՓ

Օխան 23½ փարա

ԳԱՐԻ

Դանուբ	քիլէն	18—19½
Բուլկար և Մերսին	»	17½—18½

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ 25 Դեկտ. — Ռուսիոյ ելմտական նախարար Մ. Քօքովցէվ յայտարարեց Վինէր Թակեպլադի թղթակցին թէ Ռուսիոյ կողմէ յառաջիկային կատարուելիք փոխառութիւնը բոլորովին ներքին պիտի ըլլայ։ Կը կարծուի թէ ռուս կառավարութիւնը 1909ին պիտի կրնայ Ֆրանսայի վերադարձնել փոխ առած 300 միլիոն րուպլին։

— Բորթ-Արթուրի անձնատուութեան դատավարութեան երկրորդ նիստին հաստատուեցաւ որ Բուրսամթքին զօրավարը համակարծիք չէր ռուսեճաբոնական պատերազմին, վասն զի յետ քննութեան սա համոզումը գոյացուցած էր որ Բորդ-արթուր իբրեւ իրական ամրութիւն մը չի կրնար նկատուիլ։ Այս յայտնութիւնը զգայացունց տպաւորութիւն մը գործեց։

ՎԻԵՆՆԱ. — Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Պարոն Էրենթալ, Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր հետ երկար տեսակցութենէ մը ետքը, Բրակա ուղեւորեցաւ։

— Ֆրանց Եոզէֆ կայսր հակառակ վերջին տարիներու սովորութեան, ընդունելութիւն պիտի կատարէ Յունուար 1ին։

ԲԱՐԻԶ. — Հակառակ Ծննդեան Տօնին, Ծերակոյտը նիստ գումարեց և վճաբանեցաւ կրթական նախարարութեան ելմտացոյցին վրայ։

ՍՕՖԻԱ. — Իշխան Ֆէրտինանտ այսօր ընդունեց Երեսփ. Ժողովոյ պատուիրակութիւնը որ յանձնեց իշխանական ճառին տրուած պատասխանը։ Իշխանը շնորհակալութիւն յայտնեց Երեսփ. Ժողովին աշխատութեանց համար։ Այս ընդունելութենէն այնպէս կ՚երեւի թէ Դանեւի դիրքը ամրացած է ժամանակուան մը համար։

— Պուլկար կառավարութիւնը որոշեց նուաճուրդի դնել Մէզդրայի, Վրացայի, Վիտինի երկաթուղիի շինութիւնը դէպի Դանուբ, Լոմբալանքա և դէպի Սերպ սահմանագլուխ՝ Պէլքովիճա ճիւղերով։

ԼՈՆՏՈՆ. — Հանգուցեալ Օսմ. դեսպան Միւզիւրուս փաշայի յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի շաբաթ օր, Լոնտոնի յունական եկեղեցին մէջ։

ՀՌՈՄ. — Կառավարութիւնը կ՚ըսպառնի Ամերիկայէ եկած գաղթականները տեղաւորելու խնդրով։ Ասոնց թիւը 200,000ի կը հասնի։ Կը վախցուի որ հասարակային Իտալիոյ մէջ տիրող տնտեսական անձկութիւնը սաստկանայ։

— Վեզուվ բորբոքեցաւ և լաւա դուրս տուաւ։ Հետեւաբար փլուզում մը տեղի ունեցած է խառնարանին մէջ։

ՀԱՆՈՎԸՐ. — Կոմս Պէրպաու Քրայէնպէրկի նախկին իշխան Սաքս Վայմար Այզէնախի, մեռաւ։ 53 տարու էր։ 1901ին հրաժարած էր թէ իրեն և թէ իր օրինաւոր յաջորդներուն համար Սաքս Վայմար Այզէնախի մեծ դքսութեան իշխանի կարգէն ու տիտղոսէն, Քրայէնպէրկի կոմս տիտղոսը առնելու համար։

ԹԱՏՐՈՆ

ԱՀՄԷՏ ՖԷՀԻՄ ԷՖ.Ի ՆԱՏԱԿԵՐԳԱԿ ԽՈՒՄԲԸ

ԲԵՐԱՅԻ ՄԷՋ

Ահմէտ Ֆէհիմ էֆ.ի Օսմ. Կատակերգակ Թատրոնախումբը այս գիշեր Բերայի Վարիէթէ Թատրոնին մէջ պիտի ներկայացնէ ժամը ճի՛շդ 4ին (8½ին Ը. Ե.) խիստ քըքջալիք զաւեշտ մը

ԵՐԵՔ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ

Կատակախաղ 3 վարագոյր՝

Պ. Մորիս Հէնըրէնի

Վստահ ենք որ Բերացիները պիտի փութան ծափահարել այս խումբը որ գիտէ այնքան ծիծաղ ու զուարթութիւն սփռել, իր դերակատարներուն արուեստագիտական ճշմարիտ արժանիքին շնորհիւ։ Երեք Գլխարկները շատ սիրուած ու ներկայացուած խաղ մըն է, և մատչելի ամէն ճաշակի։

Ներկայացումը պիտի սկսի 1 վարագոյրնոց զաւեշտով մը։ Ներկայացումը պիտի աւարտի ճիշդ կէս գիշերին։

Վահրամ Ասատուրեան դեղարանի Զկան բուզի ազդը կարդալ Դ. երես

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

13/26 Դեկտեմբեր 1907

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	Օ.Ո.	102.12
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	102.11½
Երէկուան էն բարձր գինը	»	102.14½
» էն վար գինը	»	102.11½

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	ֆր.	164 87
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	164 50
Երէկուան էն բարձր գինը	»	165.—
» էն վար գինը	»	164 50

Մէթէլինի Պանքա		5 12½
Սերամիքի	ֆր.	136
Քարասու Բրէվիլէժիէ	ֆր.	36.—
» Օրտինէռ		29.—
Շիրքէթը Խայրիէ	Օ. Ո.	44.—
Շիրքէթը Խայրիէի Համիտիէ	Օ.Ո.	4.45
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	8.70
Ժիւնասանս Թրամվայ	»	4 45
» պարտաթուղթ	ֆր.	463 —
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.	»	422.—
Անատօլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա. Ո.	16 20
Իզմիրի քարափ	»	592
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ. Ո.	4.17½
Քարափ Կ. Պոլսոյ	ֆր.	427.—
Թրանսվաալ		45 50

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Յունական փոխառութիւն	ֆր.	240.—
Պանք Նաս. Կրէս.	»	423.—
» » » Նոր	Օ.Ո.	4.—
Լաւրիոն	ֆր.	61 —

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղր. էն	Ղ. ֆր.
Ֆրանսական ոսկի	87.09
Անգլիական ոսկի	110 02
Բօլ	91 10
Մէճիտիյէ արծաթ	108.07
» քառորդ	108.—
» մանրուք	105.10
Մէթալիք	99.20
Պէշլիք	103.20
Րուպլի թղթադրամ	8.72
Քրիմիզ	50.—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	ղրշ.	110.25
Բարիզի »	ֆր.	22.78¾
Վիեննայի » »	քուրօն	21.85
Պերլինի » »	մարք	18 53

«ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԹԵՐԹՕՆԸ
ԳՐԵՑ
ԳՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

— 119 —
ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
ԳԱՌԹ

Վայրագ Կինը

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐ ՄԱՐԴԸ

ԺԷ.

— Ո՛չ, ո՛չ, դուք ձեր կեանքէն զզուած ձանձրացած էք և այսպէսով կ'ուզէք մահ մը ապահովել, ո՛չ, պարոն, չատ միամիտ էք, չէք կրնար զիս գործիք ընել։ Ես պիտի ձգեմ որ ձեր խնդիրը յաւէտ գձեզ չարչարէ, այս տառապանքը պիտի ըլլայ ձեր բաժինը։ Հիմա դուրս ելէք սրահէս, մէյ մըն ալ չտեսնեմ զձեզ հոս, չո՛ւտ դուրս ելէք։

Ճէյմս կասկարմիր կտրեցաւ, ձեռքերը և ոտքերը կը դողդղային, և հատկտեալ ձայնով մը.

— Ներողութիւն, պարոն, չնորհ ըրէք, դեռ խօսքս չլմնցուցի, դեռ ուրիշ ըսելիքներ ալ ունիմ։

— Ի՞նչ է, ի՞նչ է, չուտ ըսէք և դուրս ելէք։

— Այո, պարոն կոմս, իրաւ է թէ այսօր ձեր առջեւը իբր ոճրագործ մը կը ներկայանամ, սակայն գիտցած եղէք որ չեմ ուզեր որ ակամայ իմ անպատուած աղջիկս արատաւորուած ճիայ։ Վստահ եղէք թէ աղջկան անունն ալ երբեք չէ առջի օր իմացայ։ Իրաւ է որ չեմ կրնար ձեզի պէս հնամենի ազնուականութեամբ մը պարծենալ, սակայն ունիմ պատիւ և անչափ հարստութիւն, կրնամ վերադարձնել ձեր քրոջ պատիւը զոր անգիտակցաբար յափշտակեցի իրմէ վատ կիներու մեղսակցութեամբ։

Ալպէր որ ուչի ուչով կը հետեւէր Ճէյմսի խօսքերուն, պատասխանեց.

— Կը ցաւիմ որ անկարելի է ձեր փափաքին գոհացում տալ։

— Կարծեմ թէ յայտնեցի ու՞չ հիացած ըլլալուս պատճառը թէ երբեք չէ առջի օր միայն իմացայ զոհիս անունը։

— Բոյրս մտաւորական կարողութիւնները կորուսած է։

— Կարելի չէ՞ որ առողջանայ։

— Ատիկա իմ գիտնալիք բանս է, որովհետ'ւ ես թէ՛ անոր եղբայրը և թէ խնամակալն եմ։

— Բայց, պարոն կոմս, ես ալ ակամայ իրաւունքներ ստացած եմ Օր. տը Նօէլի վրայ, և բնականաբար պարտքս է աշխատիլ զայն վայրկեան մը առաջ առողջացնելու համար։

— Վա՛յ, առանց ամչնալու իրաւո՞ւնք ալ կը պահանջէք, դուք չափը անցուցիք ալ։ Ձեր իրաւունքը միմիայն զձեզ թիապարտութեան կը տանի, պարոն։

— Ոչ պարոն, անգիտակցօրէն գործած ոճրիս իր պատիժը ունեցած է, ես ալ այդ զաւակին հայրն եմ։ Ես ալ կատարեալ իրաւունք ունիմ այդ զաւակին մօր առողջութիւնով հետաքրքրուելու։

— Եթէ այդպիսի զաւակ մըն ալ ծնած է, ան հայր չունի, միայն ծածուկ պիտի ճիայ ընտանեկան պատիւը անվթար պահելու համար։ Այլ եւս ըսելիք մը չունիք կարծեմ, հրամմեցէք դուրս ելէք։

Ճէյմս նկատելով որ ամէն աղաչանք պաղատանք ոեւէ ազդեցութիւն չպիտի ունենան այս քարեզէն սրտին վրայ գլուխը վեր առաւ և խօսքերը չեչտելով ուղղակի ըսաւ Ալպէրի,

— Ինչ տեսակ մարդ էք դուք որ խեղճ աղջկան մը պատիւը վերականգնել, անմեղի մը հայր ըլլալու և իմ խիղճս հանգստացնելու համար այսքան պաղատիմ, ձեր ոտքը իյնամ և դուք ելլաք զիս վռնտելու, ձեր այս ընթացքէն կը հետեւի թէ դուք մասնաւոր գձուծ նպատակ մը ունիք, կը հասկցուի թէ դուք մարդկային զգացումներ չէք կրեր ձեր սրտին մէջ։

Ալպէր թող չտալով որ Ճէյմս աւելի յառաջանայ խօսքը կտրելով,

— Ատոնք ձեզի վերաբերութիւն չունին, ոչ ոքի հաչիւ տալու պարտական եմ, չատ մի խօսիք և դո՛ւրս ելէք։

— Այսպէ՞ս, չատ լա՛ւ, ես սակայն ձեր ոչ ոքի տալիք հաչիւը ձենէ պիտի առնեմ, ամէն ճիգ ի գործ պիտի դնեմ, ոչ մէկ անյաջողութեան առջեւ պիտի ընկրկիմ, դրամս չպիտի խնայեմ, Օր. տը Նօէլի մէր ըլլալը հասկնալով զայն առողջացնելու համար։

Այս սպառնալիքներէն վերջ Ճէյմս բարկացայտ դուրս ելաւ սենեակէն դուռը չառաչեցնելով։

Ալպէր կարի յուզուած էր այս տեսակցութենէն որ իրեն համար ո և է նպաստաւոր հանգամանք մը չունէր։

«Այս ոսկեփոր ամերիկացին ո՞ւրկէ պիտի գտնէ Անտրէն, կը խորհէր Թիկնաթոռի մը մէջ ընկղմանած, անկարելի է որ մնաստանը ըլլալը իմանայ...»

Ճէյմս Ալպէրի տունէն դուրս ելլալով Օգթավի հետ Լիկրիի տունը գացին։

Լիկրի եղելութիւնը իմանալէ վերջ։

— Հիմա առանց ժամանակ անցնելու Շարանթոնի յիմարանոցին մահուընէն ետք Անտրէն խնամող բժիշկը գտնալու է, իրաւ է թէ քիչ մը դժուար է այս սակայն Կոմսին սպասաւորներուն միջոցաւ կարելի է բան մը հասկնալ։

Օգթավ խօսքի խառնուելով։

— Միտքս բան մը ինկաւ, հարկաւ Անտրէն խնամող բժիշկը դեղագիրներ գրած է, անտարակոյս այդ դեղագիրները Կոմսին տան մօտակայ դեղարաններուն մէջ արձանագրուած են։

Լիկրի չատ հաւնելով Օգթավի այս գաղափարը որոչեց այդ խուզարկութեան սկսիլ յաջորդ օրը։

* * *

Անտրէ երեք գիչերուան մէջ յաջողած էր աղոցել իր խցիկին երկաթեայ փեղկերը։

Երբ առտուն բժիշկը այցելութեան եկաւ։

— Ի՞նչ է ասս, ասս ժամանակը դեռ պառկա՞ծ ես բաւ։

— Պարոն բժիշկ, ինքզինքս լաւ չեմ զգար։

— Ո՞ւր տեղդ կը ցաւի։

Անտրէ կուրծքը և գլուխը ցուցնելով։

— Հոս է, պարոն բժիշկ բաւ։

(Շարունակելի)

ԹԹՔՕՏԻ ԸՆՏԻՐ ՍՈՒՑՈՒԿ

Անարատ միսէ և օգտակար համեմներէ մասնագիտօրէն պատրաստուած, համեղ, սննդարար և անխարդախ. կրնայ գործածուիլ թէ՛ իբր աղանդեր և թէ իբր կերակուր։ Սխտորով և անսխտոր գին օխան 30 ղրուչ։ Դիմել Բերա, Սագըզ Աղաճի Ֆէսճի Արիկ էֆ. Թիւլպէնտճեանի խանութը և Գատըգիւղ Քօ Օբէրաքիվ։

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԱԽՏԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՏՕՔԹ. Խ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Կատարեալ ձեռնհասութեամբ կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը և ասոնցմէ ծագում առած դժուարամիզութիւնը. իսկ Դաղղիական ախտը, փոխանակ ներքէն դեղեր տալով ստամոքսը և աղիքները խաթարելու, ըստ նոր դրութեան լաւագոյն միջոցին դիմելով կը բուժէ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, բաց ի Կիրակէէ, ժամը 3—11, Պաղչէ-գաբու, չաքարավաճառ Հաճի Պէքիրի դիմացը, սեղանաւորին վերնայարկը, Թիւ 19 դարմանատան մէջ։

Կարօտ հիւանդները ձրիաբար կը դարմանուին։ 50—2

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ՑԱՒՈՎ ԴԻՄԵԼ
ԱՌԱՆՑ ՑԱՒԻ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱԼ

Սուլթան Պայազիտ, Պալտմըճըլար 39 Թիւ Գըլըճճեան ատամնաբուժական դարմանատան մէջ՝ Ամերիկայէն բերել տրուած ազդու դեղի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները միայն մէկ անգամ դիմելով կը բուժուին։

Բնականի յար և նման և խիստ դիմացկուն ակռաներ կը պատրաստուին, փոխարժէքը գոհ մնացած պարագային վճարելու պայմանաւ։

Նոյնպէս Ամերիկեան վերջին դրութեամբ ոսկիէ և պլաթինէ գուրոններ և պտուտակաւոր (վիտալը) ակռաներ արմատներու վրայ կը զետեղուին։

Ուրբաթ օրեր ձրի 20—13

ՑՐԱԹԻԼԼԱԻ ԿՕԼՏԸՆՊԵՐԿ

Ղալաթիա Թիւնէլին փողոցը
ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԱՏՈՒՆ

Մեծ լիքիտասիոն միմիայն դեկտեմբերի համար 100ին 20 զեղչ Արանց և մանկանց հանդերձեղէնաց 100ին 30 զեղչ կանանց հանդերձեղէնաց համար։

Ձմեռուան հագուստ գնողները թող մի անգամ դիմեն յիշեալ հանդերձատունը՝ կատարելապէս գոհ պիտի մնան։ 3—12

ԳՈՒՄԳԱՐՈՒ
ԱՍՍՈՄՓՍԻՈՆԻՍԹ ՍԷՍՐԵՐՈՒ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆԸ

Գումգաբու Գաղղ. Ասսոմփսիոնիսթ սէօռերու դպրոցը հիւանդ աղայոց յատուկ դարմանատուն մը բացուած է։

Բշ. և Ուր. օրերը կէս օրէ վերջ ժամը 1—4 (Ր. Ե.), հիւանդ տղաքներ կը դարմանուին։

Եշ. օրերը մինչ կէս օր աղքատ հիւանդ տղայք ձրիաբար կը դարմանուին։ 20—12

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ
ՔԱՌՍՕԱԼԻ ԵՒ ԸՆԿ.

6 Բերա, Մեծ Փողոց, Կալաթա Սէրայի դէմ, 6

Զմրան աւթիւ Եւրոպա յանձնարարուած առաջնակարգ քազմիրի և չուխաներու ճոխ մթերք մը հասած ըլլալով, արգոյ հասարակութեան տրամադրութեան տակ դրուած է յոյժ դիւրամատչելի գիներով։ Ցիշեալ վաճառատան մէջ կը ծախուին նաև «Քոսթիւմ Սպէսիալ» կոչուած քոսթիւմցուները, որ յատկապէս Եւրոպա յանձնարարուած ամենէն դժուարահաճներն իսկ գոհացընելու կարող են։ Անգամ մը դիմեցէք և գոհ պիտի մնաք։ 4—20

ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԱՎԱՃԱՌ

Տարիներէ ի վեր ծանօթ է Թոփալեան խանի

ԳՐԻԳՈՐ ԵՎ. ԷՐՄԻՆԵԱՆԻ
ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

այս անգամ պատրաստած է ձմեռուան յատուկ կերպասներէն չիք և տոկուն հագուստներ, ինչպէս նաև

ԲԱԼԹՕՆԵՐ,

ՄԵԾԻ ԵՒ ՏՂՈՒ ՔՕՍԹԻՒՄՆԵՐ
մաթթօշներ, բատտրանիներ ևն. ևն.
ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ
ԳԻՆԸ ՈՐՈՇ Է ԹԻՒԸ Զ ՂՐՈՒՇ

Սուլթան Համամ, Թօփալեան խան Թիւ 34 42—10

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
ԳԻՆԻԻ ԵՒ ԶԱՆԱԶԱՆ ԸՄՊԵԼեաց
Ա. ԱՆԱՍՏԱՍԻԱՏԻՍ

Սիրքէճի Խօրասանճեան խան, թիւ 6

Ցիշեալ մթերանոցին մէջ կը ծախուին Քըրք Քիլիսէի ամենաընտիր հին և նոր գինիներ, ընտիր քօնեաքներ և «կիւլ բագըըը» կոչուած ամենաընտիր օղիներ։ Վաճառումը մեծաքանակ և փոքրաքանակ, և կատարեալ ճշգապահութիւն։ 30—3

ՏՈՔԹՈՐ
Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ
ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ, ԿՆՍԽՏԱԲՈՅԺ
ԻԶՄԻՏ

ՏՈՔԹՈՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ 10 տարիէ ի վեր իբր բժիշկ վիրաբոյժ և մանկաբարձ իր յաջողութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը. վերջերս ուղեւորութիւն մը ըրաւ Եւրոպա յառաջ կայէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վերաբուժական գործողութեանց արուեստական (Technique) ամէն մանրամասնութիւնները, և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն ԼԷՅՓԶԻԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ՓԱՐԻԶԻ ու ՎԻԷՆՆԱՅԻ, հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւններուն մօտէն հետեւելով՝ ուսումնասիրեց երիկամանց, լեարդի, ստամոքսի ու աղիքներու, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, որովայնահատութեամբ (Laparotomie) կատարուած ամէն տեսակ գործողութիւնները, և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձաւ իւր բնակավայրն ԻԶՄԻՏ։

Այժմ իւր 25 տարիներու հասուն փորձառութեամբը կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ և կը կատարէ ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարդկային մարմնոյն որ եւ է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած ու խախտած (Քըրըք չըքըք) ոսկորները նորագոյն մէթոտներով, կը շտկէ ի ծնէ կամ վերջէն ծռած ձեռքին, ոտքի և ողնայարի խեղութիւններ (Ortopedie) Մասնաւորապէս յանձն կ'առնէ դարձեալ կանանց ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները ժամանակիս էն կատարելագործեալ կերպերով։

Ամէն ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ, ԲԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

Ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի իւր տունը՝ որ է կայարանին մօտ կամուրջին դիմացի անկիւնը։

Տեղեկութեանց համար դիմել Պաւլուեան եղբարց դեղարանը։

Ծանօթութիւն.— Անոնք որ աղէթափութիւն (Ֆըթըք-ճաւրք) ունին և աղիքը տեղը պահելու համար կապ գործածելէ ձանձրացած են, պայմանով գործողութեամբ մը արմատական կերպով կը բուժուին և պէտք չեն ունենար այլ եւս կապ գործածելու։ Նոյնպէս ալ թանչք (պասուր, մեմէ) ունեցողներ պայմանով գործողութեամբ մը արմատական բուժում կ'ունենան։ 33—50

[illegible] ՆՈՒԷՐՆԵՐ
ՅՈՎՍԷՓ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

[illegible] Թիւ 206, 208—29, Կ. Պոլիս։ 10—1

ԱԺԱՆ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ԳԻՆԵՐ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՊԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿԻ ՌՈՒՍԱԿԱՆ
ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ
ԼԱՍՏԻԿՆԵՐԸ ԿԸ ԿՐԵՆ
ԵՌԱՆԿԻՒՆ ՆՇԱՆԸ,
1860 ԹՈՒԱԿԱՆՈՎ.

1860
Т.Р.А.Р.М.
С.ПЕТЕРБУРГЪ.

Ուշադրութիւն, գնած ատեննիդ պահանջեցէք այս մառքան, որ ամէնէն տոկունն է։

Թուրքիոյ համար միակ հայթայթիչը
ԷՄ. Ծ. ՄԷՐՃԱՆՈՖ
ՊՈԼԻՍ

20—13

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՔԻՄԻԱԳԷՏՆԵՐԷՆ ԵՒ ԱՆՈՒԱՆԻ ԲԺԻՇԿՆԵՐԷՆ ՔՆՆՈՒԱԾ ՈՒ ԱՆԽԱՐԴԱԽ ԸԼԼԱԼԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ

Կէտիկ-Փաշա, Պալի Փաշա Եօգուշու, թիւ 36

Տկարակազմներուն, նիհարներուն առողջութեան և մանաւանդ հիւանդութենէն նոր ապաքինողներուն համար ամենէն գերազանց դեղը Մօրիւ ձկան իւղն է։ Մօրիւ ձկան իւղը՝ մարդկային մարմնոյն վրայ ըրած ազդեցութեամբը ծանօթ է, բայց որովհետեւ ընդհանրապէս խարդախուածներ կը ծախուին, և սպասուած արդիւնքը առաջ չի գար, յարգոյ հասարակութեան քաջալերութեանը վրայ, ինչպէս անցեալ տարի, այս տարի ալ նմանապէս Նորվեկիայէն մեծաքանակ բերել տուած է

ԴԵՂԱԳՈՐԾ
ՎԱՀՐԱՄ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

որ Պոլսոյ պաշտօնական առաջնակարգ քիմիագէտներէն և անուանի բժիշկներէն ալ քննուած, դիւրամարս ու անխարդախ ըլլալը վաւերացուած է, ՄՕՐԻՒ ձկան այս իւղը կը ծախուի փոքր ու մեծ քանակութեամբ, միայն Կէտիկ-Փաշա, Պալի Փաշա Եօգուշը՝ Վահրամ Ասատուրեանի Դեղարանը, որ ծանօթ է արդէն իր դեղերուն թարմութեամբը, դեղագիրներու ճշգրիտ պատրաստութեան, ցոյց տուած ուղղամտութեամբը և գիներու չափաւորութեամբը։ Հինգշաբթի օրերը փորձ ու կարող բժիշկի մը կողմէ աղքատները ձրի կը դարմանուին։

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՍՊԱՍ 11—15

ՏԻՕՅՉԷ Օ՛ՐԻԱՆԹ ՊԱՆԳ
ԱԼԷՄԱՆ ԱՆՕՆԻՄ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սէրմայէսի 16,000,000 մարք (20,000,000 ֆրանք)

ՊԷՐԼԻՆ, ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ, ՊՐՈՒՍԱ, ԻՍԿԷՆՏԷՐԻԷ, ԳԱՀԻՐԷ, ՀԱՄՊՈՒՐԿ
Տէր-աատէթ Ալէման գօնսօլաթօսընտա մուգայյէտ (1906 Ցնվ. 31տէ)
Տրէզտէն Պանգ. Ա. Շաֆհաուզէնշէր Պանքֆէրայն վէ Նացիօնալ Պանգ Ֆիւր Տէօյչլանտ թարաֆընտան մուէսսէս
ՄԷՐՔԷԶԸ ԻՏԱՐԷՍԻ ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՎՕՅՎՕՏԱ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ ՑԱԿՕԲԵԱՆ ԽԱՆ, ՍԹԱՆՊՕԼ ՇԻՒՊԷՍԻ ՏԻԼՍԻԶՃԱՏԷ ԽԱՆ.
Գասա սաաթը հէր կիւն սապահ սաաթ 9½տան 4է գատար
Ճումա կիւնլէրի « 9½տան 1է գատար

Մէզքիւր պանգանըն թաաարրուֆ գասասը տախի օլուպ, պու գասայա պարա թէվտի իտէնլէրէ 1000 լիրայա գատար օլան մէպալիղ իչիւն 3½%, 1000 լիրատան զիյատէ մէպալիղ իչիւն 3% ֆայիզ իթա էյլէյօր։

Պունընլա պէրապէր, պանգա՝ քէյֆիյէթի էվվէլճէ մաչպի կոշէթաւ [illegible] թէվտի իտիլէն մէպալիղ ... տան 200 լիրայա գատար օլան մէպալիղ՝ իսթէնիլտիկի գիւնտէ վէրիլիր։ 200տէն 1000 լիրայա գատար օլան մէպալիղի կէրի ալմագ իչիւն 8 կիւն էվվէլ, 1000 լիրայի մութէճավիզ պէյլէրի իսթիրտատ իչիւն տէ 30 կիւն էվվէլ պանգայա իխպարը քէյֆիյէթ իթմէք իճապ իտէր։

Մէզքիւր պանգա Գալաթա Պօրսասը իլէ էճնէպի պօրսալարընտա մուամէլէ սըբարըշլարը տախի չէրաիթը մութէտիլէ իլէ գապուլ [illegible], վէսաիթէ իչթիրա իտիլէն թահվիլաթըն էմրը մուհաֆազասը իչին պէրճա իւճրէթ ալմազ։ Պանգա Պէյօղլունտա, Թրամվայ էյլեքսինտէ 407 նումէրօլը պինատա [illegible] իթմիչ տիր։

ԻՒԻՌԻ-ԷՕԼ [ՄԻԶԱԴԵՂ]

Բարիզի Շառլ Շանթօ քիմիական տունը՝ միզանցքի հիւանդութիւնները բուժելու համար Իւռգրոբինէ, Պէնզօաթ տը լիթինէ ու Պէնզօաթ տը սուտէ պատրաստած է ԻՒՌԻԷՕԼ անուն դեղը։ Ցայտնի է թէ Իւռէքրոբինը մէզին մրուրները լուծելու և միզեցնել տալու անմիջական յատկութիւնն ունի։ Պէնզօաթ տը լիթինը կը զօրացնէ Իւռօթրոբինի ազդեցութիւնը, անոր տալով նաև հականեխական յատկութիւն մը. իսկ Պէնզօաթ տը Սուտն ալ հանդարտեցուցիչ ազդեցութիւն մը կ'ընէ։ Հետեւաբար ԻՒՌԻԷՕԼը կատարելապէս միզեցնող, հականեխական ու հանդարտեցուցիչ դեղ մըն է որ կը բուժէ թէ նոր սկսած և թէ հինցած միզանցքաբորբոքումներն ու միզանցքի հիւանդութիւնները, երիկամունքի (պիէօլիթ) բորբոքումն ու խիճերը, դժուարամիզութիւնն ու յաճախամիզութիւնը, կաթուածի ու յօդացաւի ընդունակութիւնները։ Այս վերջին երկու հիւանդութեանց և աւազախտի համար կրնայ գործածուիլ իբրև նախազգուշական միջոց։

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

ԻՒՌԻԷՕԼը պէտք է առնել օրը մէկէն չորս սուրճի դգալ, առտու իրիկուն, խառնելով զայն գաւաթ մը հասարակ կամ հանքային ջուրի մէջ։ Սուր հիւանդութեանց պարագային պէտք է առնել ամէն օր։ Քրոնիկ հիւանդութեանց, գլխաւորաբար աւազախտի պարագային՝ դեղը պէտք է ուէթ օր շարունակաբար առնել, որմէ ետք դադրեցնել շաբաթ մը կամ երկու շաբաթ ու յետոյ վերսկսիլ։ Յօդատապի, կաթուածի պէս քրոնիկ հիւանդութիւններու պարագային՝ որոնք տարւոյն որոշ մէկ ժամանակին կը ծանրանան, որոշ միջոցէն մէկ երկու ամիս առաջ պէտք է սկսիլ ԻՒՌԻԷՕԼի գործածութեան մէկ մէկ սուրճի դգալ։ Կը ծախուի բոլոր դեղարանները։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ
VIN DE VIAL

ՔԻՆԱ
ՄՍԻ ՀԻՒԹ
ԼԱՔԹՕՖՕՍՖԱԹ ՏԸ ՇՕ
ԱՄԷՆԷՆ ԶՕՐԱՒՈՐ
ՈՅԺԻ ԴԵՂԸ
ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է
ԱՆԱՐԻՒՆՆԵՐՈՒՆ, ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆԷ ՆՈՐ ԵԼԼՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԻՆԵՐՈՒՆ, ՏՂՈՑ ԵՒ ԾԵՐԵՐՈՒՆ
ՎԻԱԼ ԵՂԲԱՐՔ դեղագործ ի Լիօն
36, Բիւս Պէլ-Լըգուր, 36 30—49
Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ

ՄԷՀՐԱՐԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Թիւ 15 եւ 17, Պոլիս, Մէյտանճըգ փողոց, թիւ 15 եւ 17
ԻՍԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ԼԻՔԻՏԱՍԻՕՆ ՄԻՄԻԱՅՆ 6 ՇԱԲԹՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ
Ապրանքներու տեսակին համեմատ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 20, 30, 40 ԶԵՂՉՈՎ վաճառում։

Մետաքսէ, բուրդէ ամէն տեսակ կերպասներ, ֆանէլա, գուլպայ և ամէն տեսակ բիւրեղեայ (քրիսթալ) ապրանքներ։ 20—8

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ